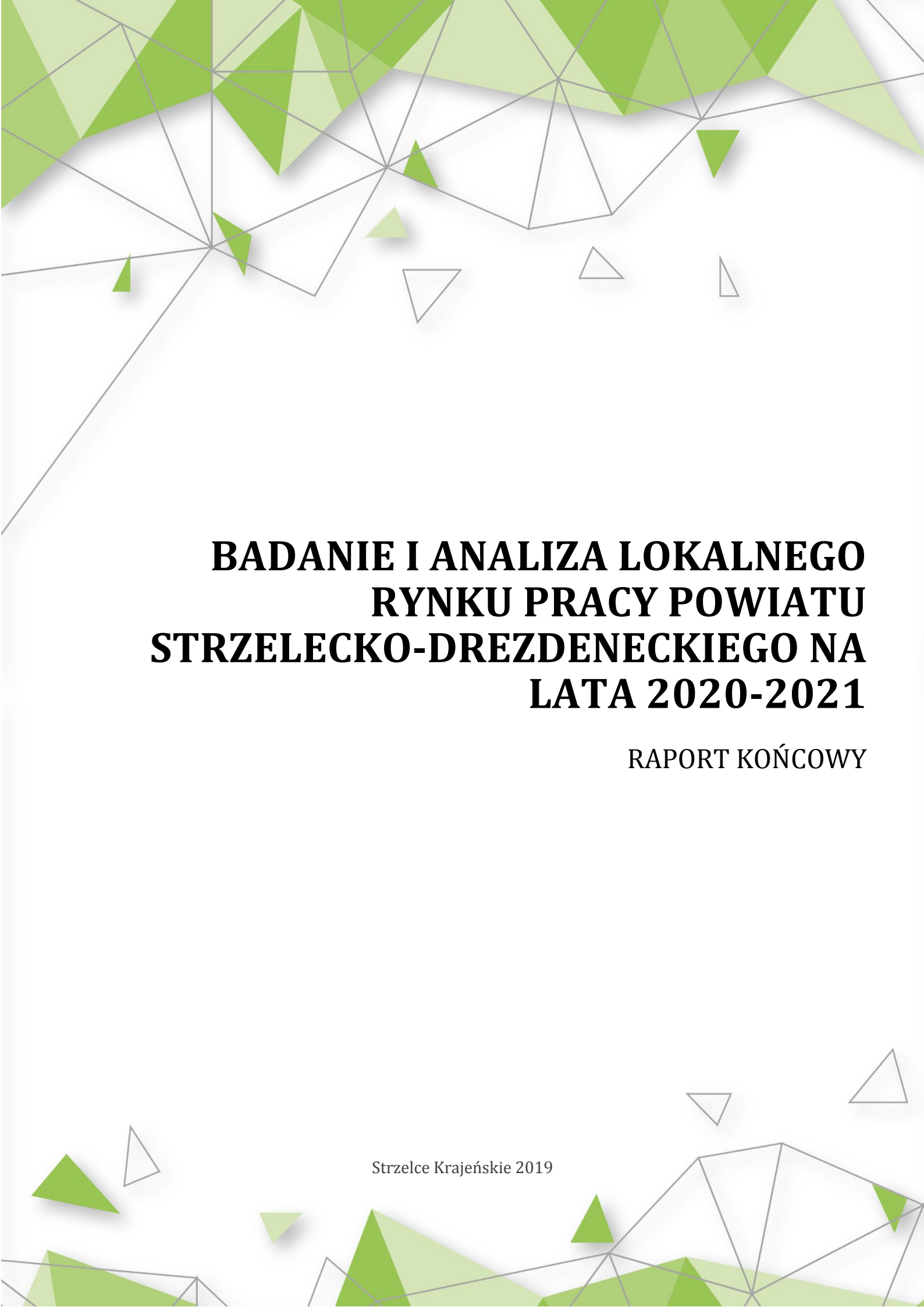

BADANIE I ANALIZA LOKALNEGO RYNKU PRACY POWIATU STRZELECKO-DREZDENECKIEGO NA LATA 2020-2021

RAPORT KOŃCOWY

Strzelce Krajeńskie 2019

Zamawiający:

Powiatowy Urząd Pracy w Strzelcach Krajeńskich
Al. Wolności 39,
66-500 Strzelce Krajeńskie

Wykonawca:

Grupa BST
ul. Mieczyków 12,
40-748 Katowice
e-mail: biuro@grupabst.pl

Spis treści

Wstęp	4
Analiza danych zastanych	4
Wywiady CATI z pracodawcami	4
Wywiady PAPI z osobami bezrobotnymi	5
Szczegółowa charakterystyka powiatu strzelecko-drezdeneckiego	6
Uwarunkowania demograficzne i tendencje zmian	6
Charakterystyka gospodarki powiatu	7
Główne zasoby i potencjał rozwojowy powiatu	9
Struktura osób pracujących w powiecie według sektorów gospodarczych	12
Bezrobocie w powiecie	13
Szkolnictwo w powiecie	15
Problem wykluczenia społecznego w powiecie	16
Wyniki badań – osoby bezrobotne	19
Charakterystyka respondentów	19
Czas pozostawania bez zatrudnienia i utrata ostatnio wykonywanej pracy	22
Gotowość i zdolność do podjęcia pracy	23
Poszukiwanie pracy	25
Bariery utrudniające podjęcie zatrudnienia	28
Zjawisko szarej strefy	29
Cel rejestracji w Powiatowym Urzędzie Pracy	29
Uczestnictwo i zainteresowanie formami wsparcia PUP	31
Wyniki badań – pracodawcy	35
Charakterystyka respondentów	35
Inwestycje w ciągu najbliższych 24 miesięcy	37
Poszukiwanie pracownika	38
Cechy charakteryzujące pracowników	41
Bariery w poszukiwaniu pracowników	42
Zwolnienia pracownicze	45
Szkolenia pracownicze	46
Współpraca z Powiatowym Urzędem Pracy	48
Badanie jakościowe z przedsiębiorcami	50
Badanie jakościowe z pracownikami Wojewódzkiego Urzędu Pracy w Zielonej Górze	51
Badanie jakościowe z przedstawicielami Powiatowego Urzędu Pracy w Strzelcach Krajeńskich	52
Badanie jakościowe z przedstawicielami Starostwa Powiatowego w Strzelcach Krajeńskich	54
Kluczowe wnioski	55

Rekomendacje	57
Spis wykresów	58
Spis tabel.....	59

Wstęp

Głównym celem projektu było przeprowadzenie badania i analizy lokalnego rynku pracy powiatu strzelecko – drezdeneckiego na lata 2020 – 2021. Badanie rynku pracy zostało przeprowadzone zgodnie z metodologią wskazaną w opracowaniach przygotowanych na zlecenie Ministerstwa Pracy i Polityki Społecznej:

- „Wprowadzenie do analizy rynku pracy. Przewodnik” M. Góra, U. Sztanderska
- „Podręcznik użytkownika metod, narzędzi i procedur diagnozowania zapotrzebowania na kwalifikacje i umiejętności na regionalnym i lokalnym rynku pracy” E. Kryńska, Ł. Arendt, I. Kuklak-Dolta, I. Poliwczak, H. Sobocka-Szczapa.

Badanie zrealizowano w sierpniu-październiku 2019 roku. Nad prawidłowością wykonania projektu czuwał Zleceniodawca tj. Powiatowy Urząd Pracy w Strzelcach Krajeńskich. Badanie zostało zrealizowane przez firmę Grupa BST.

W procesie badawczym Wykonawca zastosował triangulację metod badawczych, która pozwala dużo lepiej poznać i zrozumieć analizowane zjawiska. W toku prac badawczych Wykonawca pozyskał zarówno dane wtórne (analiza desk research), jak również dane pierwotne (wywiady CATI, PAPI, indywidualne wywiady pogłębione IDI).

Analiza danych zastanych

Diagnoza opracowana została na podstawie danych pochodzących ze źródeł administracyjnych, które zgodnie z definicją, udostępniane są przez wszelkiego rodzaju urzędy, zarówno na poziomie centralnym (m.in. dane Głównego Urzędu Statystycznego), ale także na szczeblu lokalnym (m.in. dane powiatowego urzędu pracy)¹. Diagnoza powiatu strzelecko-drezdeneckiego objęła swym zakresem następujące obszary:

- Prognoza demograficzna dla powiatu.
- Charakterystyka gospodarki powiatu.
- Główne zasoby i potencjał rozwojowy powiatu.
- Dopasowanie kształcenia do popytu na pracę w powiecie.
- Problem wykluczenia społecznego w powiecie.

Wywiady CATI z pracodawcami

W ramach badania ilościowego przeprowadzonych zostało 203 wywiadów z pracodawcami dobranymi do badania w sposób warstwowo-losowy z uwzględnieniem wielkości zatrudnienia.

Badanie zrealizowane zostało techniką CATI, która polega na przeprowadzeniu wywiadów telefonicznych wspomaganych komputerowo. Wywiady telefoniczne prowadzone są przez przeszkolonych ankierów, którzy łączą się telefonicznie z wybranymi do badania respondentami i przeprowadzają z nimi wywiad kwestionariuszowy. Ankieter odczytuje pytania z przygotowanego programu i notuje w nim uzyskiwane odpowiedzi. W trakcie realizacji wywiadów dążono do tego, aby rozmowa miała szczery charakter, a każdy z respondentów miał możliwość wyrażania własnych poglądów, bez poczucia, iż informacje te nie zostaną objęte klauzulą anonimowości.

¹ 1 M. Góra, U. Sztanderska: Wprowadzenie do analizy lokalnego rynku pracy. Przewodnik. MPiPS, Departament Analiz Ekonomicznych i Prognoz, Warszawa 2006, s. 44.

Wywiady PAPI z osobami bezrobotnymi

W badaniu ilościowym zrealizowanym techniką PAPI wzięło udział 456 bezrobotnych zarejestrowanych w powiatowym urzędzie pracy, którzy zostali dobrani do badania z uwzględnieniem następujących kryteriów tj.: płeć (kobieta, mężczyzna), wiek (osoby do 30 roku życia, osoby w wieku od 31 do 49 lat, osoby w wieku powyżej 50 lat), miejsce zamieszkania (miasto/ wieś).

Metoda wywiadów kwestionariuszowych PAPI to proces zbierania danych na podstawie przygotowanego kwestionariusza badania (ankiety). Jest to badanie kwalifikowane powszechnie jako badanie ilościowe realizowane techniką PAPI (Paper And Pencil Interview). Taka forma pozyskiwania danych ilościowych pozwala na określenie występowania zjawisk wśród wybranych grup określonej populacji. Wywiad kwestionariuszowy prowadzony jest przez ankietera. W ramach określonych wielkości prób zostaną wytypowane jednostki do badania.

Indywidualne wywiady pogłębione

W badaniu jakościowym wzięli udział przedstawiciele kilku grup. Pierwszą z nich byli przedsiębiorcy – 5 wywiadów. Ponadto po 2 wywiady zrealizowano wśród przedstawicieli następujących instytucji: PUP w Strzelcach Krajeńskich, WUP w Zielonej Górze, Starostwa Powiatowego w Strzelcach Krajeńskich.

Celem wywiadów było dotarcie do precyzyjnych informacji związanych z tematem badania. W trakcie wywiadu indywidualnego podejmowane są pytania badawcze o charakterze eksploracyjnym.

Niniejsze opracowanie stanowi podsumowanie i zestawienie kluczowych wyników uzyskanych w toku badań i dokonanych analiz. Wszystkie zawarte w opracowaniu elementy określają system funkcjonowania podmiotów rynku pracy. Sprawność tego systemu stanowi szansę dla przedsiębiorców mogących w sposób efektywny zaplanować rozwój inwestycyjny, a działalność firmy oprzeć na bazie wykwalifikowanych pracowników. Równie istotnym elementem jest dobra współpraca z instytucjami na rynku pracy, która owocuje wymiernymi korzyściami dla lokalnej społeczności, w tym osób bezrobotnych.

Szczegółowa charakterystyka powiatu strzelecko-drezdeneckiego

Uwarunkowania demograficzne i tendencje zmian

Powiat strzelecko – drezdenecki położony jest w najdalej na północ wysuniętej części województwa lubuskiego. Obejmuje on łącznie 5 gmin: Strzelce Krajeńskie, Dobiegniew, Drezdenko, będące gminami wiejsko – miejskimi oraz Stare Kurowo i Zwierzyn, będące gminami wiejskimi. Siedzibę władz powiatowych stanowią Strzelce Krajeńskie. Powiat strzelecko – drezdenecki obejmuje obszar 1 248 km². Zgodnie z danymi Głównego Urzędu Statystycznego z dn. 31.12.2018 r., powiat zamieszkiwało 49 366 mieszkańców, co stanowi 4,9% ogółu mieszkańców województwa lubuskiego.

W badanym okresie liczba ludności powiatu strzelecko – drezdeneckiego zmniejszyła się o 1,7%. Największy spadek liczby mieszkańców zaobserwowano w gminie Drezdenko (275 osób) oraz Strzelce Krajeńskie (249 osób). Przyczyną wyludniania się obszarów powiatu jest ujemny przyrost naturalny, skutkujący mniejszą liczbą osób w wieku przedprodukcyjnym. Największy ubytek tej warstwy demograficznej nastąpił w gminie Zwierzyn – 8,4% w stosunku do roku 2014. Najliczniejszą grupę wiekową stanowiła ludność w wieku produkcyjnym, która także charakteryzuje się tendencją spadkową. Największy spadek odnotowano w gminie Strzelce Krajeńskie (spadek o 5,9%) oraz Drezdenko (spadek o 5,8%). Negatywne skutki ujemnego przyrostu znajdują odzwierciedlenie w stale wzrastającej liczbie mieszkańców w wieku poprodukcyjnym. Największy wzrost zaobserwowano w gminie Strzelce Krajeńskie (17,1), następnie w gminie Drezdenko (14,0%) i Dobiegniew (12,6%). W tabeli nr 1 przedstawiono dane, dotyczące zmian w liczbie ludności powiatu w latach 2014 – 2018.

Tabela 1. Zmiany w liczbie ludności z uwzględnieniem ekonomicznych grup wieku w powiecie strzelecko-drezdeneckim w latach 2014-2018

Wyszczególnienie	2014	2015	2016	2017	2018
Ludność ogółem	tys.				
Powiat strzelecko-drezdenecki	50 212	50 061	49 842	49 701	49 366
Dobiegniew	6 719	6 688	6 673	6 664	6 597
Drezdenko	17 511	17 447	17 360	17 381	17 236
Stare Kurowo	4 184	4 147	4 130	4 083	4 082
Strzelce Krajeńskie	17 346	17 357	17 292	17 213	17 097
Zwierzyn	4 452	4 422	4 387	4 360	4 354
Ludność w wieku przedprodukcyjnym [%]	wzrost / spadek (-) pkt %, 2014 = 100%				
Powiat strzelecko-drezdenecki	9 563	-1,6	-2,5	-3,1	-3,9
Dobiegniew	1 140	-1,7	-2,6	-3,0	-5,5
Drezdenko	3 365	-0,9	-1,4	-1,6	-2,4
Stare Kurowo	811	-3,0	-3,0	-4,4	-3,8
Strzelce Krajeńskie	3 328	-0,8	-2,0	-2,8	-3,7
Zwierzyn	919	-5,1	-7,6	-8,8	-8,4
Ludność w wieku produkcyjnym [%]	wzrost / spadek (-) %, 2014 = 100%				
Powiat strzelecko-drezdenecki	31 801	-1,3	-2,7	-3,9	-5,4
Dobiegniew	4 288	-1,8	-2,9	-4,1	-5,2
Drezdenko	11 007	-1,7	-3,2	-3,8	-5,8
Stare Kurowo	2 660	-1,3	-2,4	-4,3	-5,0
Strzelce Krajeńskie	10 995	-1,0	-2,5	-4,1	-5,9
Zwierzyn	2 851	0,0	-1,3	-2,1	-3,1
Ludność w wieku poprodukcyjnym [%]	wzrost / spadek (-) %, 2014 = 100%				
Powiat strzelecko-drezdenecki	8 848	4,7	8,1	11,4	14,1

Dobiegniew	1 291	5,2	8,2	11,9	12,6
Drezdenko	3 139	5,0	7,9	11,1	14,0
Stare Kurowo	713	3,0	4,8	6,9	8,6
Strzelce Krajeńskie	3 023	5,0	9,6	13,7	17,1
Zwierzyn	682	2,4	6,2	7,0	9,7

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS.

Zgodnie z prognozą GUS do 2035 roku, przewiduje się dalszy spadek ludności badanego obszaru. Główną tendencją demograficzną jest obecnie starzenie się ludności związane ze zmniejszoną dzietnością społeczeństwa oraz wydłużeniem przeciętnej długości życia. W województwie lubuskim w 2035 r. przewiduje się spadek ludności w wieku przedprodukcyjnym (-10,9%) oraz produkcyjnym (-10,2%) natomiast pogłębi się udział osób w wieku poprodukcyjnym (wzrost o 4,5%). Z kolei w powiecie strzelecko – drezdeneckim wystąpi jeszcze większy spadek procentowy: -15,7% w grupie przedprodukcyjnej, -17,5% w grupie produkcyjnej oraz wzrost grupy poprodukcyjnej o 6,9% w stosunku do 2018 r. W związku z tym zwiększ się wskaźnik obciążenia demograficznego, czyli stosunek liczby osób w wieku nieprodukcyjnym do liczby osób w wieku produkcyjnym z 64% do 69,45%. Dane zaprezentowane zostały w tabeli nr 2.

Tabela 2. Prognoza ludności GUS do 2035

Wyszczególnienie	Województwo lubuskie			Powiat strzelecko – drezdenecki		
	2018	2035	wzrost / spadek (-) %, 2018 = 100%	2018	2035	wzrost / spadek (-) %, 2018 = 100%
Ludność ogółem	1 014 548	963 566	-5,0	49 366	44 408	-10,0
Wiek przedprodukcyjny	183 315	163 368	-10,9	9 189	7 743	-15,7
Wiek produkcyjny	618 604	555 291	-10,2	30 083	24 821	-17,5
Wiek poprodukcyjny	212 629	222 264	4,5	10 094	10 795	6,9
Wskaźnik obciążenia demograficznego	64,0%	69,5%	5,5 p.p.	64,1%	74,7%	10,6 p.p.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS.

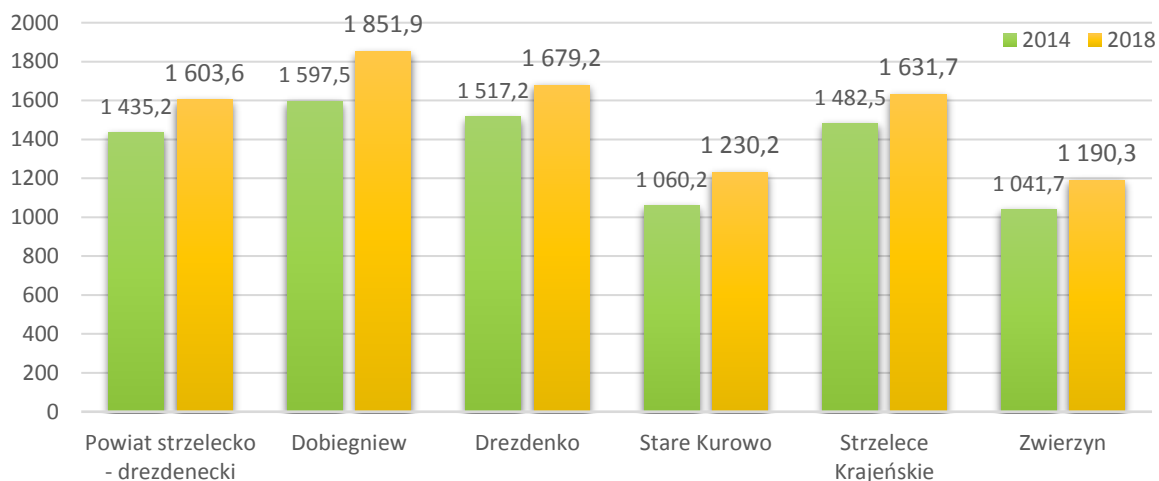
Charakterystyka gospodarki powiatu

Postępujący spadek liczby mieszkańców w wieku przedprodukcyjnym w powiecie strzelecko – drezdeneckim może przyczynić się do powstania barier związanych z rozwojem gospodarki regionu. Ubytek podaży pracy związany jest również ze stale rosnącą liczbą ludności grupy wieku poprodukcyjnego.

Wielkość popytu na pracę zależy również od liczby oraz struktury podmiotów gospodarczych, a także nakładów inwestycyjnych, w wyniku których powstają nowe miejsca pracy. Na wykresie 1 zaprezentowano dane dot. liczby podmiotów gospodarczych wpisanych w rejestr REGON na 10 tys. mieszkańców powiatu strzelecko – drezdeneckiego, z podziałem na gminy, w latach 2014 i 2018. Są one także odzwierciedleniem wskaźnika przedsiębiorczości danego obszaru.

Na przestrzeni 5 lat we wszystkich gminach powiatu zaobserwowano wzrost wskaźnika przedsiębiorczości. Największy przyrost odnotowano w gminie Stare Kurowo (16,0%) oraz Dobiegniew (15,9%). W 2018 r. w powiecie strzelecko – drezdeneckim na 10 tys. mieszkańców w wieku produkcyjnym przypadało 1 603,6 podmiotów gospodarczych, czyli o 11,7% więcej podmiotów niż w roku 2014. Największe zagęszczenie tj. ponad 1 850 podmiotów na 10 tys. mieszkańców w wieku produkcyjnym zarejestrowano w gminie Dobiegniew.

Wykres 1. Podmioty gospodarki na 10 tys. mieszkańców w wieku produkcyjnym

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS.

W powiecie strzelecko – drezdeneckim w 2018 roku działalność prowadziły 4 824 podmioty gospodarcze. Struktura działalności według sekcji PKD, przedstawiono w tabeli 3. Co czwarta (24,5%) firma działała w branży związanej z handlem hurtowym i detalicznym, naprawą pojazdów samochodowych i motocykli (sekcja G). Do pozostałych najważniejszych sekcji należały: sekcja F - budownictwo (13,1%), sekcja C – przetwórstwo przemysłowe (9,0%), a także sekcja L – działalność związana z obsługą rynku nieruchomości (7,5%). Podmioty prowadzące działalność w wymienionych sekcjach – stanowiły ponad połowę rynku w powiecie (54,0%).

Tabela 3. Liczba i struktura podmiotów gospodarczych według najważniejszych grup sekcji PKD w 2018 roku w powiecie strzelecko-drezdeneckim

Sekcja	Liczba	Udział %
Sekcja A Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo	262	5,4%
Sekcja B Górnictwo i wydobywanie	3	0,1%
Sekcja C Przetwórstwo przemysłowe	432	9,0%
Sekcja D Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną, gorącą wodę i powietrze do układów klimatyzacyjnych	6	0,1%
Sekcja E Dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami oraz działalność związana z rekultywacją	17	0,4%
Sekcja F Obiekty budowlane i roboty budowlane	631	13,1%
Sekcja G Handel hurtowy i detaliczny; naprawa pojazdów samochodowych, włączając motocykle	1 182	24,5%
Sekcja H Transport i gospodarka magazynowa	324	6,7%
Sekcja I Działalność związana z zakwaterowaniem i usługami gastronomicznymi	125	2,6%
Sekcja J Informacja i komunikacja	48	1,0%
Sekcja K Działalność finansowa i ubezpieczeniowa	98	2,0%
Sekcja L Działalność związana z obsługą rynku nieruchomości	361	7,5%
Sekcja M Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna	231	4,8%
Sekcja N Działalność w zakresie usług administrowania i działalność wspierająca	141	2,9%
Sekcja O Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne	44	0,9%
Sekcja P Edukacja	134	2,8%
Sekcja Q Opieka zdrowotna i pomoc społeczna	322	6,7%
Sekcja R Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją	109	2,3%
Sekcja S Pozostała działalność usługowa i Sekcja T Usługi gospodarstw domowych	349	7,2%
Ogółem	4 824	100,0%

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS.

Tabela nr 4 przedstawia dane dotyczące liczby podmiotów gospodarczych gmin powiatu strzelecko – drezdeneckiego oraz podział według ich klas wielkości. Najwięcej podmiotów gospodarczych zlokalizowano na terenie gminy Drezdenka (36,1%) oraz Strzelcach Krajeńskich (35,0%). Z kolei najmniejszy udział w powiecie stanowiły przedsiębiorstwa z gminy Zwierzyn (6,8%) i Stare Kurowo (6,4%). W powiecie strzelecko-drezdeneckim mikroprzedsiębiorstwa stanowiły 96,0%, małe przedsiębiorstwa – 3,3%, średnie przedsiębiorstwa – 0,7%. W 2018 roku funkcjonowały 2 duże przedsiębiorstwa zatrudniających powyżej 250 pracowników, które były zlokalizowane w gminie Drezdenko.

Tabela 4. Liczba podmiotów gospodarczych oraz ich klasa wielkości w gminach powiatu strzelecko - drezdeneckiego w 2018 roku

Wyszczególnienie	Ogółem	0 – 9	10 - 49	50 - 249	250 – 999
Powiat strzelecko-drezdenecki	4 824	4 631	158	33	2
Dobiegniew	753	726	22	5	0
Drezdenko	1 742	1 671	56	13	2
Stare Kurowo	311	300	9	2	0
Strzelce Krajeńskie	1 689	1 623	55	11	0
Zwierzyn	329	311	16	2	0

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS.

W ostatnich latach obserwuje się zwiększenie nakładów inwestycyjnych w przedsiębiorstwach powiatu strzelecko – drezdeneckiego. Prezentuje to tabela nr 5. W latach 2014 – 2017 wzrosły one o ponad połowę (55,0%) Pożądanym zjawiskiem jest spadek nakładów inwestycyjnych w sektorze rolnictwa (-32,8%), w celu dopasowania się do zmodernizowanego modelu gospodarki. Wielkość nakładów inwestycyjnych w przedsiębiorstwach wyznacza także poziom ich innowacyjności i zdolności do konkurencyjności na rynku zarówno lokalnym, jak i krajowym oraz międzynarodowym. Blisko dwukrotny przyrost nakładów inwestycyjnych zauważyć można w obszarze przemysłu i budownictwa (90,3%). Wzrost nakładów o 78,2% zaobserwowano natomiast w działalności finansowej i ubezpieczeniowej, obsłudze rynku nieruchomości.

Tabela 5. Nakłady inwestycyjne w przedsiębiorstwach według sekcji działalności w powiecie strzelecko-drezdeneckim w latach 2014 i 2017

Wyszczególnienie	Nakłady w tys. zł		Wzrost/spadek
	2014	2017	
Ogółem	77 530	120 187	55,0%
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo	10 142	6 814	-32,8%
Przemysł i budownictwo	50 633	96 355	90,3%
Handel; naprawa pojazdów samochodowych; transport i gospodarka magazynowa; zakwaterowanie i gastronomia; informacja i komunikacja	14 789	15 635	5,7%
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa; obsługa rynku nieruchomości	380	677	78,2%
Pozostałe usługi	1 586	706	-55,5%

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS.

Główne zasoby i potencjał rozwojowy powiatu

Treść Planu Rozwoju Lokalnego Powiatu Strzelecko – Drezdeneckiego na lata 2014 -2020² stanowi o tym, iż bariery rozwojowe, którymi charakteryzuje się województwo lubuskie (m.in. słabe przyciąganie kapitału oraz niska innowacyjność przedsiębiorstw, ograniczona dostępność komunikacyjna, słaba dostępność infrastruktury cyfrowej, ubóstwo ekonomiczne mieszkańców województwa, niska jakość kształcenia) w znacznym stopniu determinują obecną sytuację społeczno-gospodarczą powiatu strzelecko -

² Plan Rozwoju Lokalnego Powiatu Strzelecko – Drezdeneckiego na lata 2014 – 2020, Strzelce Krajeńskie, marzec 2014

drezdeneckiego. Rozwój w.w. aspektów gospodarki województwa lubuskiego, przyczyni się do zwiększenia potencjału rozwojowego powiatu, który obecnie zapewniony jest dzięki m.in.:

- dużej atrakcyjności przyrodniczej (Drawieński Park Narodowy, Puszcza Notecka, rezerваты),
- dobrze wykształconej sieci żeglownych dróg wodnych – rzeka Noteć stanowiąca ważny potencjał transportowy łączący poprzez Kanał Bydgoski dorzecza Odry i Wisły,
- funkcjonującej kopalni ropy naftowej i gazu ziemnego Lubiatów,
- rozwiniętym: przemyśle drzewnym i metalowym, rzemiośle,
- obecności obszarów o korzystnych warunkach do prowadzenia gospodarki rolnej,
- różnorodności kulturowej, obecności mniejszości narodowych i etnicznych, w tym Łemków,
- licznym obiektom zabytkowym.

Warunki naturalne powiatu, czynią go atrakcyjnym obszarem turystycznym Polski. Region bogaty jest w zasoby leśne, które stanowią nie tylko potencjał produkcyjny i społeczny, ale także pełnią ważną funkcję dla walorów przyrodniczych i estetycznych. Tabela nr 6 prezentuje dane dot. powierzchni gruntów leśnych na terenie woj. lubuskiego oraz powiatu strzelecko – drezdeneckiego w latach 2014 i 2018.

W 2018 roku grunty leśne zajmowały obszar 64 542,62 ha powiatu strzelecko–drezdeneckiego, co stanowiło ponad połowę powierzchni całego powiatu oraz niemal 10% powierzchni gruntów leśnych województwa lubuskiego. Najwyższy wskaźnik lesistości odnotowano w gminie Dreddenko (65,2%) oraz gminie Dobiegniew (60,3%). Najmniej lasów porasta gminę Zwierzyn, gdzie wskaźnik lesistości wyniósł 12,3%. Potencjał społeczno–gospodarczy, związany z wysokim wskaźnikiem lesistości, może być analizowany na podstawie liczby podmiotów gospodarczych czerpiących zysk z takiej struktury użytkowania gruntów.

Tabela 6. Grunty leśne województwa lubuskiego i powiatu strzelecko-drezdeneckiego w 2014 i 2018 roku

Wyszczególnienie	Grunty leśne ogółem w ha	Wskaźnik lesistości w %
	2018	2018
Lubuskie	710 158,81	49,3
Powiat strzelecko – drezdenecki	64 542,62	50,3
Dobiegniew	21 810,92	60,3
Dreddenko	26 922,93	65,2
Stare Kurowo	2 197,04	27,5
Strzelce Krajeńskie	12 340,78	37,8
Zwierzyn	1 270,95	12,3

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS.

Aktywność podmiotów gospodarczych w obszarze leśnictwa, przetwórstwa przemysłowego, związanego z obróbką drewna oraz w usługach turystycznych przedstawia tabela nr 7. Podmioty gospodarcze z sekcji A, C oraz I stanowią 17,0% wszystkich podmiotów zarejestrowanych w REGON, działających na terenie powiatu strzelecko – drezdeneckiego. Najwięcej podmiotów gospodarczych zajmujących się przetwórstwem przemysłowym znajduje się na terenie gminy Dreddenko (35,0%) oraz Strzelce Krajeńskie (31,9%), rolnictwem, leśnictwem, łowiectwem i rybactwem w gminie Dreddenko (42,0%), natomiast działalnością związaną z zakwaterowaniem oraz usługami gastronomicznymi w gminie Strzelce Krajeńskie (38,4%) i Dreddenko (36,8%). Znacząca część przedsiębiorstw sekcji I, związana jest z gastronomią (79,2%).

Tabela 7. Liczba podmiotów gospodarczych według sekcji PKD: rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo, rybactwo, przetwórstwo przemysłowe oraz działalność związana z zakwaterowaniem oraz usługami gastronomicznymi w powiecie strzelecko – drezdeneckim w 2018 roku

Wyszczególnienie	Powiat strzelecko-drezdenecki	Dobiegniew	Drezdenko	Stare Kurowo	Strzelce Krajeńskie	Zwierzyn
Ogółem	4 824	753	1 742	311	1 689	329
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo (Sekcja A)	262	58	110	16	60	18
Leśnictwo i pozyskiwanie drewna (Dział 02)	163	33	88	7	28	7
Przetwórstwo przemysłowe (Sekcja C)	432	69	151	37	138	37
Produkcja wyrobów z drewna, korka (Dział 16)	116	26	49	13	20	8
Produkcja mebli (Dział 31)	31	1	12	2	13	3
Zakwaterowania i wyżywienie (Sekcja I)	125	20	46	6	48	5
Zakwaterowanie (Dział 55)	26	7	7	1	11	0
Wyżywienie (Dział 56)	99	13	39	5	37	5

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS.

Rozwój gospodarki danego regionu zapewnia przede wszystkim społeczność. Aktywność oraz kreatywność kapitału ludzkiego determinuje m.in. wskaźnik poziomu samozatrudnienia. Świadczy on również o przedsiębiorczości i innowacyjności. Zmiany wartości wskaźnika w zakresie zakładania działalności gospodarczej przez mieszkańców gmin powiatu strzelecko-drezdeneckiego, w latach 2014 -2018 wskazuje tabela nr 8. Najwięcej samozatrudnionych w roku 2018 pochodziło z gminy Drezdenko (1 449) oraz Strzelce Krajeńskie (1 189), natomiast najmniej w gminie Zwierzyn (255) i Stare Kurowo (250). W badanym okresie poziom przedsiębiorczości i innowacyjności mieszkańców był bardzo zróżnicowany. Największy wzrost w liczbie założonych działalności gospodarczych, w porównaniu do 2014 roku, odnotowano w gminie Stare Kurowo (wzrost o 14,7%), a także w gminie Zwierzyn (wzrost o 13,3%). We wszystkich regionach powiatu poziom samozatrudnienia charakteryzuje się tendencją wzrostową.

Tabela 8. Poziom samozatrudnienia w powiecie strzelecko – drezdeneckim w latach 2014 – 2018

Wyszczególnienie	Osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą					Wzrost/spadek (-) %, 2014 = 100%			
	2014	2015	2016	2017	2018	2015	2016	2017	2018
Powiat strzelecko-drezdenecki	3 484	3 455	3 458	3 522	3 697	-0,8	-0,8	1,1	6,1
Dobiegniew	511	503	499	506	554	-1,6	-2,4	-1,0	8,4
Drezdenko	1 416	1 404	1 384	1 401	1 449	-0,9	-2,3	-1,1	2,3
Stare Kurowo	218	216	216	220	250	-0,9	-0,9	0,9	14,7
Strzelce Krajeńskie	1 114	1 097	1 119	1 153	1 189	-1,5	0,5	3,5	6,7
Zwierzyn	225	235	240	242	255	4,4	6,7	7,6	13,3

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS.

Plan Rozwoju Lokalnego Powiatu Strzelecko – Drezdeneckiego na lata 2014 – 2020 oraz Strategia Zrównoważonego Rozwoju Gminy Strzelce Krajeńskie do roku 2023 wskazują obszary interwencji w sferze społecznej oraz infrastruktury i gospodarki, które mogą uatrakcyjnić obszar powiatu, zwiększając jego potencjał rozwojowy, inwestycyjny, a także poprawiając poziom i jakość życia mieszkańców regionu. Zalecane do podjęcia działania w wybranych obszarach strategicznych to m.in.:

- poprawa warunków funkcjonowania placówek oświatowych, podniesienie jakości i efektywności, kształcenia, dopasowanego do potrzeb rynku,
- wsparcie włączenia społecznego i poprawa usług ochrony zdrowia,

- podwyższenie stopnia zaspokajania potrzeb mieszkaniowych, potrzeb bezpieczeństwa i komfortu życia mieszkańców,
- rozwój społeczeństwa informacyjnego oraz rozwój e-usług,
- tworzenie warunków dla rozwoju inwestycji,
- wsparcie lokalnej przedsiębiorczości,
- wypromowanie produktów markowych powiatu,
- rozwój turystyki jako dziedziny gospodarki,
- tworzenie funkcjonalnej sieci drogowej i kolejowej o wysokim standardzie, wraz z infrastrukturą towarzyszącą,
- efektywne zarządzanie gospodarką wodną,
- tworzenie warunków sprzyjających poprawie stanu środowiska naturalnego,
- rozwój współpracy międzyregionalnej, transgranicznej i międzynarodowej³.

Struktura osób pracujących w powiecie według sektorów gospodarczych

Głównymi obszarami działalności gospodarczej na terenie powiatu strzelecko-drezdeneckiego jest handel hurtowy i detaliczny, naprawa pojazdów samochodowych oraz motocykli (Sekcja G), budownictwo (Sekcja F), przetwórstwo przemysłowe (Sekcja C) i działalność związana z obsługą rynku nieruchomości (Sekcja L). Dane te przedstawia wykres nr 2. Struktura pracujących w powiecie została przedstawiona w tabeli nr 9. Dane nie obejmują mikroprzedsiębiorstw.

Największy odsetek osób zatrudniony był w sektorze przemysłu i budownictwa - 36,2% ogółu wszystkich pracujących. Blisko co trzecia osoba znajduje zatrudnienie w sektorze rolnictwa, leśnictwa, łowiectwa i rybactwa (29,9%). Największy wzrost zatrudnienia zaobserwowano w sektorze handlu, napraw pojazdów, transportu i gospodarki magazynowej, zakwaterowania i gastronomii, informacji i komunikacji (wzrost o 12,4% w porównaniu do 2014 roku). Znaczne wahania liczby pracujących zanotowano w sektorze działalności finansowej i ubezpieczeniowej, obsłudze rynku nieruchomości – znaczny wzrost w roku 2015 (o 11,5%), przerodził się w spadek o 14,6 p.p. w roku 2017.

Powiat strzelecko-drezdenecki charakteryzuje się coraz większą dynamiką zmian w liczbie pracowników danych sektorów gospodarczych. Pożądanym zjawiskiem, związanym z dynamicznie postępującymi przemianami wzoru nowoczesnej gospodarki, jest malejąca liczba zatrudnienia w rolnictwie (Sekcji A) i rosnąca liczba pracujących w sektorach usług oraz przemysłu.

Tabela 9. Pracujący wg sektorów gospodarczych w powiecie strzelecko – drezdeneckim w latach 2014 – 2017

Wyszczególnienie	Pracujący wg sektorów gospodarczych				wzrost / spadek (-) %, 2014 = 100%		
	2014	2015	2016	2017	2015	2016	2017
Ogółem	11 136	11 299	11 613	11 713	1,5	4,3	5,2
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo	3 484	3 472	3 525	3 499	-0,3	1,2	0,4
Przemysł i budownictwo	3 907	3 946	4 119	4 243	1,0	5,4	8,6
Handel; naprawa pojazdów samochodowych; transport i gospodarka magazynowa; zakwaterowanie i gastronomia; informacja i komunikacja	1 238	1 261	1 359	1 392	1,9	9,8	12,4
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa; obsługa rynku nieruchomości	262	292	235	254	11,5	-10,3	-3,1
Pozostałe usługi	2 245	2 328	2 375	2 325	3,7	5,8	3,6

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS.

³ Plan Rozwoju Lokalnego Powiatu Strzelecko – Drezdeneckiego na lata 2014 – 2020, Strzelce Krajeńskie, marzec 2014; Strategia Zrównoważonego Rozwoju Gminy Strzelce Krajeńskie do roku 2023 (Projekt), Strzelce Krajeńskie, 2016

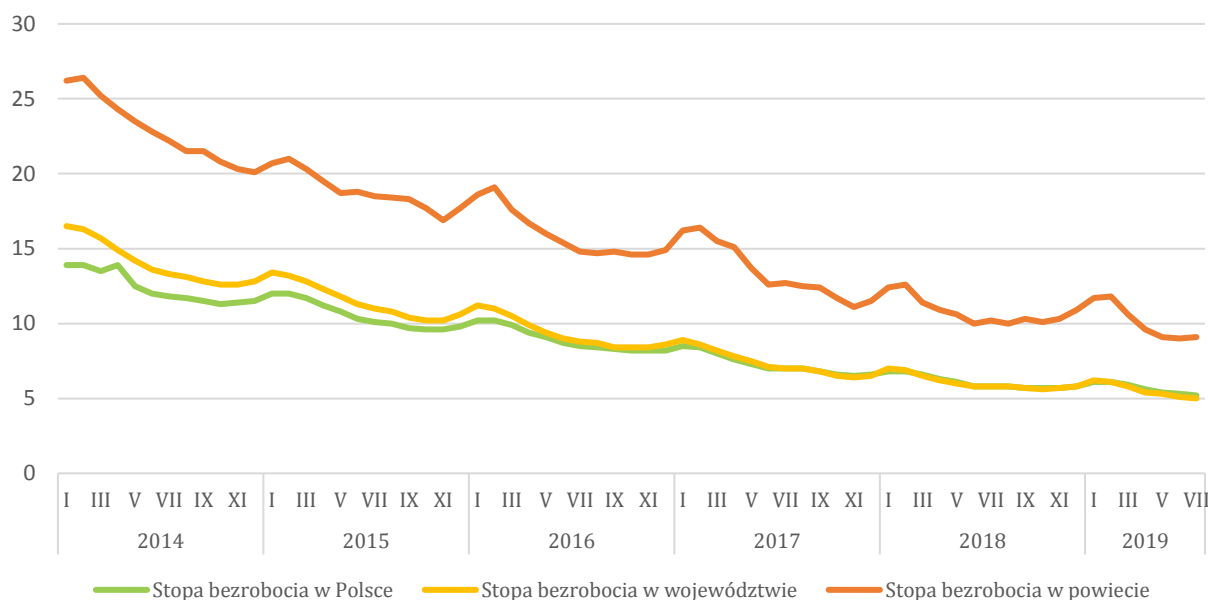
Bezrobocie w powiecie

Bezrobocie jest zjawiskiem ekonomicznym, które powstaje, gdy osoby gotowe i zdolne do podjęcia pracy na typowych warunkach płacowych danej gospodarki, nie znajdują zatrudnienia. Zgodnie z raportem Ministerstwa Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej z dn. 08.01.2019 r. stopa bezrobocia rejestrowanego w grudniu 2018 roku wyniosła 5,9%, co oznacza, że wzrosła w porównaniu do ubiegłych miesięcy. Ponadto wzrost liczby bezrobotnych odnotowano we wszystkich województwach⁴.

Dane dotyczące bezrobocia w powiecie strzelecko – drezdeneckim, na tle województwa i kraju, prezentuje wykres nr 2.

W badanym okresie stopa bezrobocia uległa spadkowi. W powiecie strzelecko – drezdeneckim zmalała niemal dwukrotnie. Nadal pozostaje jednak o niemal 75% wyższa niż w kraju i województwie lubuskim, co zdecydowanie jest zjawiskiem niepożądanym i niepokojącym. W sierpniu 2019 roku stopa bezrobocia dla kraju wyniosła 5,2 podczas gdy w powiecie strzelecko-drezdeneckim osiągnęła wartość 9,1.

Wykres 2. Stopa bezrobocia w powiecie strzelecko-drezdeneckim na tle województwa lubuskiego i kraju w latach 2014 -2019

Źródło: Opracowanie własne na podstawie <https://strzelcektajenskie.praca.gov.pl>

Bezrobocie dotyczy również osób młodych. Wysoki poziom bierności zawodowej warunkowany jest przede wszystkim niską aktywnością młodzieży (35,0%), co wynika z przedłużania wejścia na rynek pracy przez osoby młode z uwagi na kontynuowanie nauki. Zatem co trzeci młody człowiek był aktywny zawodowo, podczas gdy aktywność osób w wieku 25-34 lata wynosiła 84,4%, a w wieku 35-44 lata 87,0%.⁵ Strukturę bezrobocia według wieku i płci w powiecie strzelecko – drezdeneckim przedstawia tabela nr 11.

W badanym okresie największa liczba osób bezrobotnych dotyczyła mieszkańców powiatu w wieku do 34 lat. Stanowili oni 41,3% ogółu bezrobotnych w 2014 roku i 42,1% ogółu bezrobotnych w 2018 roku. Ponadto widoczne są znaczne dysproporcje w zatrudnieniu kobiet i mężczyzn. Na przestrzeni lat odsetek kobiet bezrobotnych wzrósł w każdej grupie wiekowej, oprócz 55+.

⁴ Wstępne dane o sytuacji na rynku pracy w grudniu 2018 Roku, Ministerstwo Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej, Departament Rynku Pracy, 8 stycznia 2019

⁵ Sytuacja na rynku pracy osób młodych w 2017 roku, Ministerstwo Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej, Departament Rynku Pracy, Wydział Analiz i Statystyki, Warszawa, 15 marca 2018r.

Tabela 11. Struktura bezrobocia według wieku i płci mieszkańców powiatu strzelecko - drezdeneckiego w latach 2014 - 2018

Wyszczególnienie		2014	2015	2016	2017	2018
Bezrobotni ogółem		3 600	3 104	2 629	1 980	1 902
w tym w %	mężczyźni	46	45,2	40,8	37,9	40,1
	kobiety	54	54,8	59,2	62,1	59,9
24 lata i mniej		493	477	365	234	297
w tym w %	mężczyźni	40,6	38,4	30,1	26,9	31,6
	kobiety	59,4	61,6	69,9	73,1	68,4
25-34		993	816	674	554	503
w tym w %	mężczyźni	36,7	35,9	27,2	24,4	26,2
	kobiety	63,3	64,1	72,8	75,6	73,8
35-44		757	626	607	461	433
w tym w %	mężczyźni	40,2	41,7	38,1	30,2	34,2
	kobiety	59,8	58,3	61,9	69,8	65,8
45-54		686	577	461	334	321
w tym w %	mężczyźni	51	47	45,8	45,2	41,7
	kobiety	49	53	54,2	54,8	58,3
55 i więcej		671	608	522	397	348
w tym w %	mężczyźni	65,3	64,8	64,6	66,2	73,3
	kobiety	34,7	35,2	35,4	33,8	26,7

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS.

Zjawisku bezrobocia może przeciwdziałać odpowiednio dostosowane do wymagań rynku pracy wykształcenie i profil zawodowy. Obecnie pracodawcy chętnie poszukują osób o odpowiednich, określonych kwalifikacjach i kompetencjach. Tabela nr 12 odzwierciedla ten trend.

Najmniej zagrożone bezrobociem są osoby z wykształceniem wyższym i średnim ogólnokształcącym. W 2018 roku udział osób, posiadających dyplom ukończenia studiów w ogóle bezrobotnych wyniósł 7,3% (o 0,3 p.p. więcej niż w roku 2014), natomiast osób z wykształceniem średnim ogólnokształcącym 9,0% (o 0,7 p.p. więcej niż w roku 2014). Grupą najbardziej narażoną na brak zatrudnienia jest grupa mieszkańców z wykształceniem zasadniczym zawodowym, gimnazjalnym lub niższym. Osoby te w sumie stanowią 66,8% bezrobotnych w 2018 roku. Kobiety mające wykształcenie wyższe, policealne, średnie zawodowe lub średnie ogólnokształcące stanowią większy odsetek bezrobotnych niż mężczyźni przynależący do odpowiednich grup. Wskazuje to na znaczne dysproporcje na rynku pracy.

Tabela 12. Bezrobotni według poziomu wykształcenia i płci w powiecie strzelecko-drezdeneckim w 2014 i 2018 roku

Wyszczególnienie		Ogółem	Mężczyźni	Kobiety	Udział w ogóle bezrobotnych (Bezrobotni ogółem = 100%)		
					Ogółem	Mężczyźni	Kobiety
Bezrobotni ogółem	2014	3 600	1 656	1 944	3 600	1 656	1 944
	2018	1 902	763	1 139	1 902	763	1 139
Wyższe	2014	252	74	178	7,0%	4,5%	9,2%
	2018	138	40	98	7,3%	5,2%	8,6%
Policealne, średnie zawodowe	2014	630	223	407	17,5%	13,5%	20,9%
	2018	322	100	222	16,9%	13,1%	19,5%
Średnie ogólnokształcące	2014	298	75	223	8,3%	4,5%	11,5%
	2018	172	39	133	9,0%	5,1%	11,7%
	2014	1 222	641	581	33,9%	38,7%	29,9%

Zasadnicze zawodowe	2018	634	286	348	33,3%	37,5%	30,6%
Gimnazjalne i poniżej	2014	1198	643	555	33,3%	38,8%	28,5%
	2018	636	298	338	33,4%	39,1%	29,7%

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS.

Szkolnictwo w powiecie

Oferowane przez instytucje edukacyjne ścieżki i możliwości uczenia się mają wpływ na szanse zatrudnienia, możliwości rozpoczęcia aktywności zawodowej czy uzyskiwane wynagrodzenie. Edukacja kształtuje zarówno kompetencje ogólne, jak i pozwala na uzyskanie konkretnych kwalifikacji, w tym zawodowych, poszukiwanych przez pracodawców. Kształtowanie kierunków zmian systemu edukacji, zarówno formalnej, jak i poza formalnej, powinno brać pod uwagę zachodzące zmiany popytu na pracę. Odpowiednie dopasowanie popytu i podaży pracy ogranicza możliwość wystąpienia zjawiska bezrobocia.⁶

Do osi priorytetowych działań w zakresie nowoczesnej edukacji województwa lubuskiego należą:

- poprawa dostępności i jakości edukacji przedszkolnej,
- wyrównywanie dysproporcji w jakości kształcenia na poziomie ogólnym oraz dostosowanie oferty edukacyjnej do potrzeb uczniów o specjalnych potrzebach edukacyjnych i zdrowotnych,
- upowszechnienie kształcenia ustawicznego związanego z nabywaniem i doskonaleniem kwalifikacji zawodowych,
- doskonalenie jakości kształcenia zawodowego,
- doskonalenie umiejętności zawodowych osób dorosłych⁷.

Działania sfinansowane mają być z Europejskiego Funduszu Społecznego.

Ponadto planuje się również realizację celów, założonych we współpracy pracodawców ze szkołami zawodowymi „Teraźniejszość i przyszłość”. Na poziomie lokalnym i regionalnym planuje się:

- wspólne przygotowywanie programów nauczania,
- organizację zajęć praktycznych i praktyk zawodowych dla uczniów,
- organizację staży dla nauczycieli,
- wspólne prowadzenie kwalifikacyjnych kursów zawodowych z pracodawcami,
- zwiększenie dostępu uczniów i nauczycieli do nowoczesnych technik i technologii poprzez współpracę z pracodawcami i z uczelniami,
- wspólne działania z uczelniami w obszarze doradztwa zawodowego⁸.

W powiecie strzelecko – drezdeneckim funkcjonują: 4 licea ogólnokształcące (2 w Strzelcach Krajeńskich, 1 w Drezdenku i 1 w Dobiegniewie), 2 technika (1 w Strzelcach Krajeńskich i 1 w Drezdenku), a także 3 zasadnicze szkoły zawodowe (w Strzelcach Krajeńskich, Dobiegniewie i Drezdenku) i 1 specjalny ośrodek szkolno-wychowawczy w Strzelcach Krajeńskich.

Na terenie powiatu realizowany jest projekt „Modernizacja kształcenia zawodowego w Powiecie Strzelecko-Drezdeneckim”. Celem projektu jest wzrost jakości kształcenia zawodowego w powiecie strzelecko-drezdeneckim poprzez podniesienie poziomu wiedzy i kompetencji uczniów oraz nauczycieli szkół kształcenia zawodowego uczestniczących w kursach, szkoleniach oraz stażach/praktykach zawodowych, utworzenie Centrum Kształcenia Zawodowego i Ustawicznego oraz zintegrowanie

⁶ Badanie: Edukacja i rynek pracy, kwiecień 2016, www.eduentuzjasci.pl

⁷ Szczegółowy Opis Osi Priorytetowych Regionalnego Programu Operacyjnego – Lubuskie 2020, Wersja nr 4, Zielona Góra, luty 2016

⁸ Współpraca pracodawców ze szkołami zawodowymi. Teraźniejszość i przyszłość, Krajowy Ośrodek Wspierania Edukacji Zawodowej i Ustawicznej, Warszawa, 2013

kształcenia zawodowego z lokalnym rynkiem pracy w terminie do 30 czerwca 2022 r. Podmiotami partnerskimi są:

- Akademia im. Jakuba z Paradyża w Gorzowie Wielkopolskim,
- Uniwersytet Zielonogórski Wydział Zamiejscowy w Sulechowie,
- Syntea Spółka Akcyjna,
- Województwo Lubuskie/Wojewódzki Ośrodek Sportu i Rekreacji w Drzonkowie,
- Województwo Lubuskie/Wojewódzki Ośrodek Metodyczny w Gorzowie Wielkopolskim.

Projekt skierowany jest do uczniów i pracowników następujących szkół: Specjalny Ośrodek Szkolno-Wychowawczy w Strzelcach Krajeńskich, Centrum Kształcenia Zawodowego i Ustawicznego w Strzelcach Krajeńskich, Zespół Szkół Ponadgimnazjalnych w Drezdenku. W ramach projektu realizowane będą rozmaite kursy oraz szkolenia, których ukończenie, skutkować będzie uzyskaniem odpowiedniego certyfikatu lub uprawnień. Możliwe będzie także odbycie praktyki lub stażu u przedsiębiorców powiatu. Efektem projektu ma być:

- nabycie umiejętności i kwalifikacji przez minimum 100 uczniów biorących udział w działaniach ukierunkowanych na rozwijanie postaw innowacyjnych i kreatywnych,
- poznanie zasad i warunków pracy przez minimum 240 uczniów uczestniczących w stażach i praktykach u pracodawców z lokalnego rynku,
- uzyskanie kwalifikacji przez 16 nauczycieli uczestniczących w kursach i szkoleniach zawodowych oraz stażach i praktykach zawodowych,
- zakup wyposażenia tj. sprzętu i materiałów dydaktycznych do 3 szkół kształcenia zawodowego,
- nawiązanie i realizacja programów współpracy z przedsiębiorstwami przez 2 szkoły kształcenia zawodowego,
- powstanie Centrum Kształcenia Zawodowego i Ustawicznego w Strzelcach Krajeńskich,
- dostosowanie do potrzeb osób z niepełnosprawnościami 2 szkół kształcenia zawodowego,
- zakup programów komputerowych w ramach racjonalnych usprawnień dla osób z niepełnosprawnościami⁹.

Wartość projektu szacuje się na 7 314 007,34 zł, w których wkład Funduszy Europejskich wynosi 93,26%, natomiast 6,74% to środki powiatu strzelecko – drezdeneckiego wniesione w postaci udostępnienia sal i pracowni szkoleniowych.

Problem wykluczenia społecznego w powiecie

Wykluczenie społeczne, zwane również marginalizacją grup społecznych, to sytuacja, gdy obywatel, będący członkiem społeczeństwa, nie może w pełni uczestniczyć w ważnych aspektach życia społecznego. Sytuacja ta jest niezależna od jednostki i znajduje się poza jej kontrolą. Wykluczenie społeczne ma charakter wielowymiarowy i może dotyczyć wielu dziedzin życia: edukacji, gospodarki, kultury, polityki. Może mieć charakter braku dostępu do usług medycznych, społecznych. Może też być wynikiem ograniczenia praw obywatelskich.¹⁰ Na marginalizację najbardziej narażone są osoby niepełnosprawne, bezrobotne, młode bez doświadczenia zawodowego, czy korzystające z pomocy społecznej.

Największą grupą odbiorców świadczeń pomocy społecznej są osoby dotknięte ubóstwem (31,0% w 2017 roku) oraz bezrobotni (22,4% w 2017 roku). Od 2016 roku zaprzestano wydawanie świadczeń na integrację osób, które otrzymały status uchodźcy lub ochronę uzupełniającą natomiast w 2017 r. na sytuacje kryzysowe. Ponadto zaobserwowano znaczący spadek przyznawania świadczeń z powodu klęsk

⁹ Modernizacja kształcenia zawodowego w Powiecie Strzelecko-Drezdeneckim http://www.fsd.pl/asp/pl_start.asp?typ=14&menu=245&strona=1&sub=137&subsub=244

¹⁰ <https://rownosc.info/dictionary/wykluczenie-spoeczne/>

żywiolowych lub ekologicznych (- 98,8%), zdarzenia losowe (-91,1%). Jak wynika ze zgromadzonych informacji ogólna liczba przyznawania świadczeń z pomocy społecznej w powiecie strzelecko-drezdeneckim od 2015 do 2017 r. zmalała o 17,8%.

Dane dotyczące głównych grup odbiorców pomocy społecznej w powiecie strzelecko-drezdeneckim w latach 2015 – 2017 zawiera tabela nr 15.

Tabela 15. Powody przyznania świadczenia z pomocy społecznej w powiecie strzelecko – drezdeneckim w latach 2015 – 2017

Wyszczególnienie	2015	2016	2017	Wzrost/spadek 2015 = 100%	
				2016	2017
ubóstwo	2 504	2 302	2 063	-8,1%	-17,6%
sieroctwo	3	3	1	0,0%	-66,7%
bezdomność	92	88	81	-4,3%	-12,0%
potrzeba ochrony macierzyństwa	379	319	310	-15,8%	-18,2%
bezrobocie	1 953	1 677	1 492	-14,1%	-23,6%
niepełnosprawność	1 186	1 134	1 088	-4,4%	-8,3%
długotrwała lub ciężka choroba	1 008	979	996	-2,9%	-1,2%
bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego	428	371	374	-13,3%	-12,6%
przemoc w rodzinie	28	23	17	-17,9%	-39,3%
alkoholizm	191	171	156	-10,5%	-18,3%
narkomania	14	15	15	7,1%	7,1%
trudności w przystosowaniu do życia po zwolnieniu z zakładu karnego	47	45	51	-4,3%	8,5%
trudności w integracji osób, które otrzymały status uchodźcy lub ochronę uzupełniającą	2	0	0	-	-
zdarzenie losowe	179	12	16	-93,3%	-91,1%
sytuacja kryzysowa	9	4	0	-55,6%	-100,0%
klęska żywiołowa lub ekologiczna	81	1	1	-98,8%	-98,8%
ogółem	8 104	7 144	6 661	-11,8%	-17,8%

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS.

Plan rozwoju lokalnego powiatu strzelecko – drezdeneckiego zakłada interwencje w sferze społecznej powiatu, które miałyby dotyczyć m.in. walki z bezrobociem, poprawy dostępności i jakości opieki zdrowotnej oraz pomocy społecznej. Ponadto założenia planu odnajdują odniesienie do osi priorytetowych RPO Lubuskie 2020. Oś priorytetowa nr 7 dotyczy równowagi społecznej, a jej celem jest zmniejszenie obszarów wykluczenia społecznego i niwelowanie dysproporcji społecznych.¹¹

W powiecie strzelecko – drezdeneckim realizowana jest strategia przeciwdziałania wykluczeniu społecznemu, której cele to:

- stworzenie systemu promowania prawidłowego funkcjonowania rodziny,
- kreowanie zatrudnienia i przeciwdziałanie zjawisku bezrobocia,
- aktywizacja zawodowa i społeczna osób niepełnosprawnych ze środków PFRON,
- współpraca z jednostkami sektora publicznego w Powiecie Strzelecko – Drezdeneckim,
- redukcja zjawiska ubóstwa i wykluczenia społecznego,
- wspieranie rodzin z dziećmi niepełnosprawnymi,
- przeciwdziałanie przemocy rodzinie,
- wzrost świadomości i wrażliwości społecznej na problemy osób niepełnosprawnych i starszych,
- rozwój nowoczesnego szkolnictwa w powiecie¹².

Podmiotami odpowiedzialnymi za realizację wskazanych celów są: samorząd powiatowy i gminny, PUP, PCPR, NGO, OPS i jednostki oświatowe. Finansowanie założeń projektu oparte jest na funduszach,

¹¹Plan Rozwoju Lokalnego Powiatu Strzelecko – Drezdeneckiego na lata 2014 – 2020, Strzelce Krajeńskie, marzec 2014

¹² Powiatowa Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych na lata 2016 – 2020, Powiat Strzelecko – Drezdenecki 2016

pochodzących z budżetów lokalnych, budżetu państwa, Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych, funduszu pracy, a także na funduszach europejskich.

Wyniki badań – osoby bezrobotne

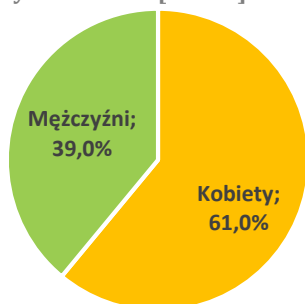
Charakterystyka respondentów

W badaniu uczestniczyło 456 osób bezrobotnych, przy czym większość (61,0%) z nich stanowiły kobiety. Odsetek bezrobotnych mężczyzn uczestniczących w badaniu nie przekroczył 39,0%.

W grupie respondentów blisko połowę (46,5%) stanowiły osoby w wieku od 30 do 50 lat. Osoby w najstarszej grupie wiekowej (tj. powyżej 50 lat) stanowiły 28,1% badanej populacji, z kolei co czwarty (25,4%) badany to osoba należąca do najniższej grupy wiekowej (tj. do 30 lat).

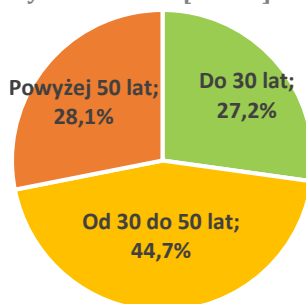
Najliczniejszą grupę badanych stanowili mieszkańcy wsi, gdyż nieco ponad 60% badanych złożyło taką deklarację. Mieszkańcy miast stanowili natomiast 39,3% ankietowanych.

Wykres 3. Płeć [n=456]

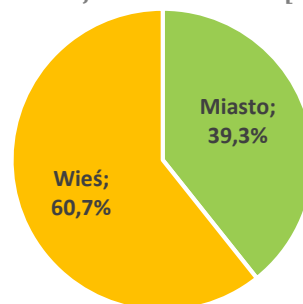
Źródło: Badanie PAPI – osoby bezrobotne

Wykres 4. Wiek [n=456]

Źródło: Badanie PAPI – osoby bezrobotne

Wykres 5. Miejsce zamieszkania [n=456]

Źródło: Badanie PAPI – osoby bezrobotne

Największy odsetek (38,2%) badanych osób bezrobotnych stanowili mieszkańcy Drezdenka. Co trzeci (33,5%) ankietowany to osoba zamieszkująca Strzelce Krajeńskie. Mieszkańcy pozostałych gmin powiatu strzelecko-dreźnieńskiego mieli wyraźnie niższy udział w badanej populacji, przy czym najmniej liczną (6,6%) grupę stanowiły osoby bezrobotne mieszkające w Starym Kurowie.

Tabela 7. Miejsce zamieszkania (gmina) [n=456]

Wyszczególnienie	Liczba	Udział %
Drezdenko	174	38,2%
Strzelce Krajeńskie	153	33,5%
Dobiegniew	65	14,2%
Zwierzyn	34	7,5%
Stare Kurowo	30	6,6%

Źródło: Badanie PAPI – osoby bezrobotne

Najwięcej (36,6%) respondentów to osoby posiadające wykształcenie zasadnicze zawodowe. Znaczny udział w grupie badanych miały także osoby z wykształceniem podstawowym/gimnazjalnym (21,9%), jak również osoby legitymujące się wykształceniem wyższym (14,5%) i średnim zawodowym (12,7%). Najmniejszy odsetek (4,4%) ankietowanych posiada wykształcenie policealne.

Tabela 8. Wykształcenie [n=456]

Wyszczególnienie	Liczba	Udział %
Podstawowe/gimnazjalne	100	21,9%
Zasadnicze zawodowe	167	36,6%
Policealne	20	4,4%
Średnie ogólnokształcące	45	9,9%
Średnie zawodowe	58	12,7%
Wyższe (w tym licencjat)	66	14,5%

30,5% uczestników badania przyznało, iż nie posiada żadnego wyuczonego zawodu (osoby z wykształceniem wyższym, średnim ogólnokształcącym, policealnym, gimnazjalnym lub niższym). Najczęstszym wskazywanym wyuczonym zawodem wśród respondentów był sprzedawca (6,6%), ekonomista (3,3%) oraz krawiec (2,6%).

Jak wynika z przeprowadzonego badania najwięcej respondentów pracowało najdłużej jako sprzedawca (14,3%), pracownik produkcji (6,1%), czy pracownik budowlany (5,0%).

Tabela 9. Wyuczony zawód [n=456]

Wyuczony zawód	%
brak zawodu	30,5%
sprzedawca	6,6%
ekonomista	3,3%
krawiec	2,6%
elektryk	2,2%
fryzjer	2,2%
technik informatyk	2,0%

Źródło: Opracowanie własne

Tabela 10. Najdłużej wykonywany zawód [n=456]

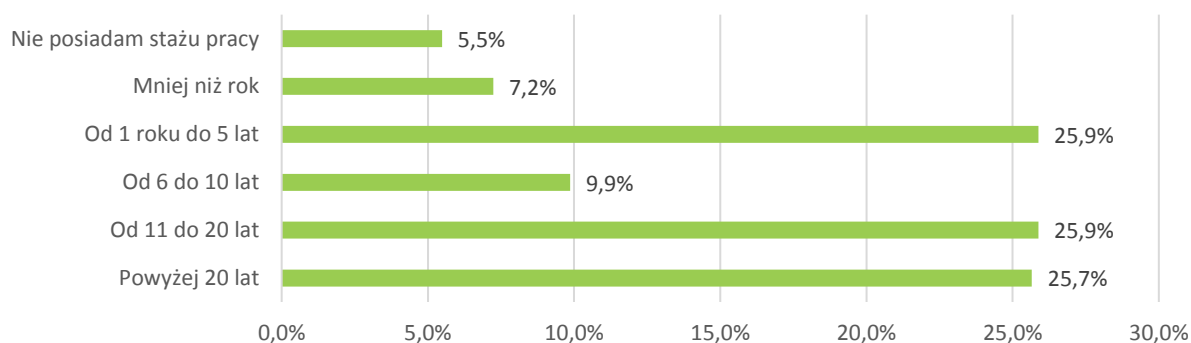
Najdłużej wykonywany zawód	%
sprzedawca	14,3%
pracownik produkcji	6,1%
nie pracowałem/am	5,5%
pracownik budowlany	5,0%
sprzątaczką	3,9%
pracownik banku	2,2%
mechanik	2,0%
pomoc kuchenna	2,0%
sekretarka	2,0%
pracownik biurowy	2,0%

Źródło: Badanie PAPI – osoby bezrobotne

78,1% badanych nie wskazała dodatkowych kwalifikacji (tylko poparte świadectwami/dyplomami/certyfikatami etc.). Spośród pozostałych ankietowanych (21,9%), 23,0% posiadało prawo jazdy kat. B, a co dziesiąta osoba uzyskała uprawnienia na wózki widłowe (10,0%). Pozostałymi najczęściej wskazywanymi odpowiedziami były: kurs językowy (8,0%), kurs kasy fiskalnej (4,0%), prawo jazdy kat. C (4,0%), kurs spawacza (4,0%), uprawnienia elektryczne SEP do 1 kV (4,0%).

Co czwarty respondent posiadał staż pracy wynoszący od 1 roku do 5 lat lub od 11 do 20 lat (po 25,9%) bądź powyżej 20 lat (25,7%). Zatem, ponad połowa (51,6%) spośród badanych bezrobotnych to osoby posiadające długi staż pracy, wynoszący co najmniej 11 lat. Staż pracy krótszy aniżeli rok posiadało 7,2% ankietowanych, z kolei brak stażu pracy zadeklarowało 5,5% respondentów.

Wykres 6. Ile wynosi Pana(-ni) dotychczasowy staż pracy [n=456]

Źródło: Badanie PAPI – osoby bezrobotne

W badanej populacji najliczniejszą grupę bezrobotnych stanowiły kobiety (61,0%). Znaczny udział (60,7%) wśród ankietowanych miały także osoby bezrobotne zamieszkujące na wsi. Wyraźnie mniejszy (34,4%), aczkolwiek nadal istotny odsetek respondentów stanowiły osoby długotrwale bezrobotne. Nieco ponad 28% ankietowanych wskazało, iż są osobami bezrobotnymi powyżej 50 roku życia, z kolei 27,2% respondentów zadeklarowało, iż wpisują się w grupę osób do 30 roku życia. Prawie co czwarty (24,6%)

respondent to osoba bezrobotna posiadająca co najmniej jedno dziecko do 6 roku życia. Natomiast najmniejszy odsetek (1,8%) badanej grupy stanowiły osoby bezrobotne będące dłużnikami alimentacyjnymi.

Tabela 11. Czy jest Pan(i) osobą należącą do jednej z poniższych grup – możliwość wskazania kilku odpowiedzi [n=456]

Wyszczególnienie	Udział %
Kobiety	61,0%
Osoba bezrobotna zamieszkująca na wsi	60,7%
Osoba długotrwale bezrobotna	34,4%
Osoba bezrobotna powyżej 50 roku życia	28,1%
Osoba bezrobotna do 30 roku życia	27,2%
Osoba bezrobotna posiadająca co najmniej jedno dziecko do 6 roku życia	24,6%
Osoba bezrobotna bez kwalifikacji zawodowych	11,0%
Osoba bezrobotna niepełnosprawna	7,7%
Osoba bezrobotna opiekująca się osobami zależnymi	7,5%
Osoba bezrobotna powracająca do pracy po przerwie związanej z urodzeniem i wychowaniem dziecka	5,9%
Osoba bezrobotna korzystająca ze świadczeń z pomocy społecznej	5,3%
Osoba bezrobotna bez doświadczenia zawodowego	4,8%
Osoba bezrobotna powracająca z zagranicy	4,6%
Osoba w wieku od 18 do 25 roku życia pozostająca poza zatrudnieniem, edukacją i szkoleniem (tzw. NEET)	3,7%
Samotna matka lub samotny ojciec wychowujący dzieci do 18 roku życia	3,3%
Osoba bezrobotna posiadająca co najmniej jedno dziecko niepełnosprawne do 18 roku życia	2,6%
Osoba bezrobotna będąca dłużnikiem alimentacyjnym	1,8%
Nie, do żadnej z powyższych	5,0%

Źródło: Badanie PAPI – osoby bezrobotne

Blisko 90% respondentów zadeklarowało, iż ich obecnym źródłem są dochody z pracy innego członka rodziny bądź gospodarstwa domowego. Relatywnie często (26,1%) deklarowano, że obecnym źródłem utrzymania są także świadczenia z Programu „Rodzina 500+”. Niejednokrotnie ankietowani wskazywali również zasiłki socjalne (14,0%), zasiłki dla bezrobotnych (11,4%) oraz oszczędności (10,1%) jako obecne źródło utrzymania. Natomiast najrzadziej (0,2%) badani wskazywali dochody z operacji finansowych, tj. giełdy, lokaty itp. Wśród innych źródeł utrzymania (8,1%) wskazywano m.in. na alimenty czy też pomoc ze strony rodziny.

Tabela 12. Proszę wskazać Pana(-ni) obecne źródła utrzymania – możliwość wskazania kilku odpowiedzi [n=456]

Wyszczególnienie	Udział %
Dochody z pracy innego członka/innych członków gospodarstwa domowego	89,5%
Świadczenie z Programu Rodzina 500+	26,1%
Zasiłki socjalne	14,0%
Zasiłek dla bezrobotnych	11,4%
Oszczędności	10,1%
Renta innego członka gospodarstwa domowego	7,2%
Dochody z gospodarstwa rolnego	5,7%
Praca na czarno	5,5%
Emerytura innego członka gospodarstwa domowego	3,3%
Dochody z wynajmu nieruchomości	1,3%

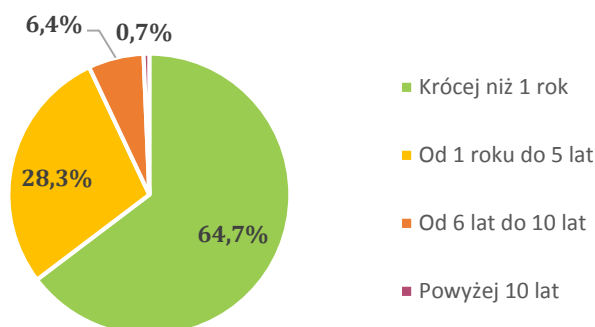
Wyszczególnienie	Udział %
Dochody z operacji finansowych (giełda, lokaty itp.)	0,2%
Inne	8,1%

Źródło: Badanie PAPI – osoby bezrobotne

Czas pozostawania bez zatrudnienia i utrata ostatnio wykonywanej pracy

Blisko 65% uczestników badania to osoby, które bez pracy pozostają w okresie krótszym niż rok. Niemalże 30% ankietowanych wskazało, że pozostaje bez pracy od 1 roku do 5 lat. Natomiast najmniejszy udział w badanej populacji miały osoby pozostające bez pracy w okresie od 6 do 10 lat (6,4%) bądź powyżej 10 lat (0,7%).

Wykres 7. Czas pozostawania bez pracy [n=396]

Źródło: Badanie PAPI – osoby bezrobotne

Ankietowani najczęściej (30,0%) deklaruowali, że powodem utraty ostatnio wykonywanej przez nich pracy była redukcja etatów w przedsiębiorstwie. Co piąty (20,8%) respondent zrezygnował z ostatnio wykonywanej pracy ze względu na konieczność opieki nad dzieckiem. Badani niejednokrotnie wskazywali także na zły stan zdrowia bądź niepełnosprawność (14,7%), a także konieczność opieki nad osobą starszą bądź chorą (11,0%). Najrzadziej (1,5%) jako powód utraty ostatnio wykonywanej pracy wskazywano dezaktualizację/utratę uprawnień. Należy podkreślić, że 5,5% ankietowanych jeszcze nigdy wcześniej nie pracowało. Wśród innych powodów (23,2%) utraty ostatniej pracy respondenci wskazywali zmianę sytuacji życiowej, wyjazd za granicę bądź też zakończenie umowy.

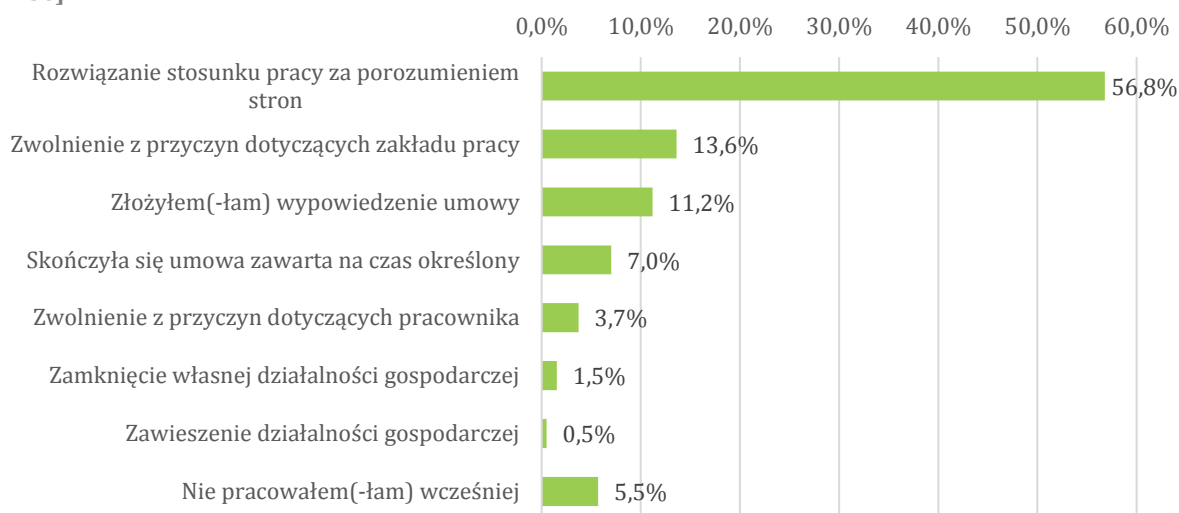
Tabela 13. Jaki był powód utraty ostatnio wykonywanej pracy – możliwość wskazania kilku odpowiedzi [n=456]

Wyszczególnienie	Udział %
Redukcja etatów w przedsiębiorstwie	30,0%
Konieczność opieki nad dzieckiem	20,8%
Zły stan zdrowia/niepełnosprawność	14,7%
Konieczność opieki nad osobą starszą/osobą chorą	11,0%
Zwolnienia grupowe w przedsiębiorstwie	6,6%
Nigdy nie pracowałem	5,5%
Dezaktualizacja/utrata uprawnień	1,5%
Inne	23,2%

Źródło: Badanie PAPI – osoby bezrobotne

Ponad połowa (56,8%) ankietowanych zadeklarowała, że ostatni stosunek pracy rozwiązany został za porozumieniem stron. Niejednokrotnie (13,6%) badani byli zwalniani z przyczyn dotyczących zakładu pracy. Co dziewiąty (11,2%) respondent zadeklarował, że złożył wypowiedzenie umowy. Tylko nieliczni wskazywali na zakończenie (1,5%) bądź zawieszenie (0,5%) własnej działalności gospodarczej.

Wykres 8. W jaki sposób został zakończony ostatni stosunek pracy – możliwość wskazania kilku odpowiedzi [n=456]

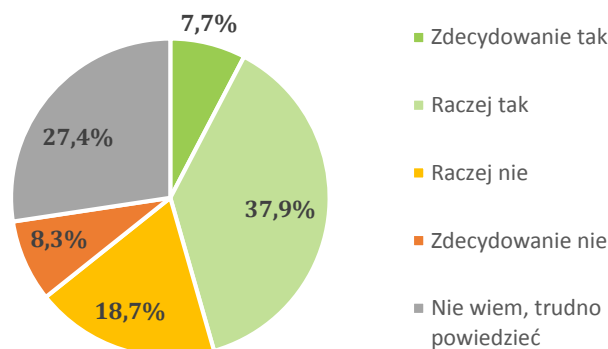

Źródło: Badanie PAPI – osoby bezrobotne

Gotowość i zdolność do podjęcia pracy

Respondenci w znacznym stopniu (45,6% - suma odpowiedzi „raczej tak” i „zdecydowanie tak”) byli zdania, że ich obecna sytuacja umożliwia znalezienie i podjęcie zatrudnienia, przy czym 37,9% badanych umiarkowanie zgładziła się z tym stwierdzeniem. Wyraźnie niższy odsetek (27,4%) bezrobotnych nie potrafił ocenić tych możliwości. Nieco mniej liczna (27,0% - suma odpowiedzi „raczej nie” i „zdecydowanie nie”) grupa ankietowanych zadeklarowała natomiast, że obecna sytuacja nie pozwala na znalezienie i podjęcie pracy.

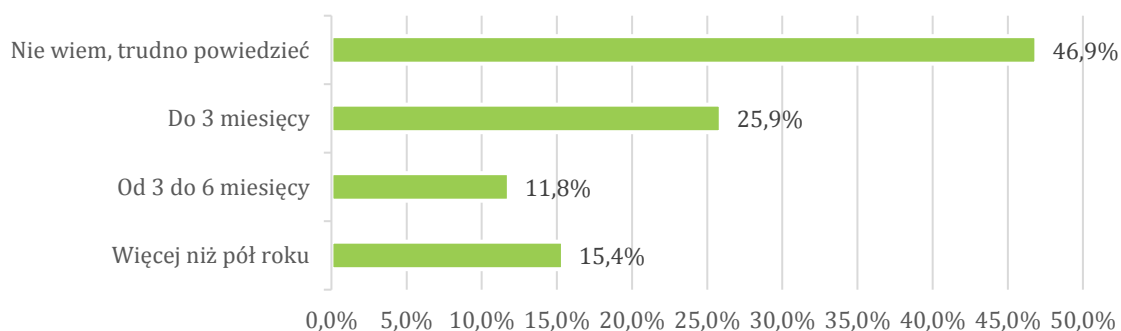
Wykres 9. Czy w Pana(-ni) opinii Pana(-ni) obecna sytuacja umożliwia znalezienie i podjęcie zatrudnienia [n=456]

Źródło: Badanie PAPI – osoby bezrobotne

46,9% badanych bezrobotnych nie potrafiło określić, ile czasu może im zająć znalezienie i podjęcie zatrudnienia. Co czwarty (25,9%) respondent przewidywał, iż znalezienie i podjęcie pracy zajmie do 3 miesięcy, nieco niższy odsetek (15,4%) ankietowanych szacował, że czas potrzebny im na znalezienie i podjęcie zatrudnienia to co najmniej pół roku.

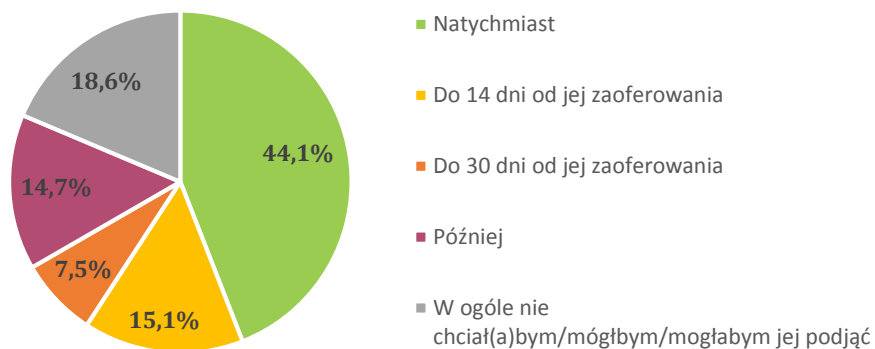
Wykres 10. Czy przewiduje Pan(i) ile czasu może Panu(-ni) zająć znalezienie i podjęcie zatrudnienia [n=456]

Źródło: Badanie PAPI – osoby bezrobotne

Badani zostali następnie poproszeni o określenie swojej gotowości do podjęcia zatrudnienia. Respondenci najczęściej (44,1%) wskazywali, że mogliby natychmiast podjąć zaoferowaną im pracę. Z kolei niemalże co piąty (18,6%) ankietowany zadeklarował, że nie chciałby bądź też nie mógłby w ogóle podjąć zaoferowanej mu pracy.

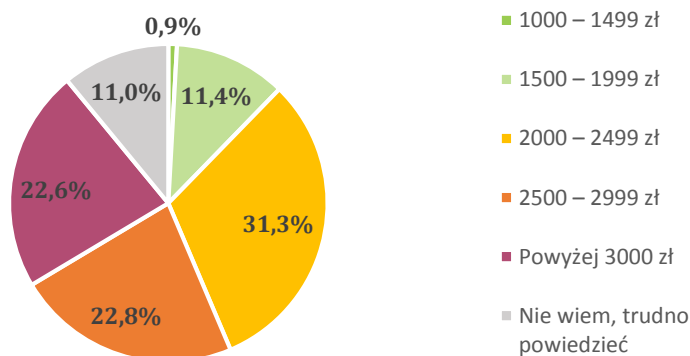
Wykres 11. Kiedy był(a)by Pan(i) gotowy(-wa) podjąć pracę, gdyby w tym tygodniu zaoferowano ją Panu(-ni) [n=456]

Źródło: Badanie PAPI – osoby bezrobotne

31,3% ankietowanych bezrobotnych oczekiwałoby wynagrodzenia netto w wysokości od 2 000 do 2 499 zł. Niejednokrotnie respondenci chcieliby otrzymywać wynagrodzenie netto mieszczące się w przedziale od 2 500 do 2 999 zł (22,8%) bądź wykraczające poza wskazany przedział, tj. powyżej 3 000 zł (22,6%). Badani najrzadziej deklarowali, że chcieliby zarabiać „na rękę” od 1 000 do 1 499 zł (0,9%).

Wykres 12. Proszę wskazać, jaki jest oczekiwany przez Pana(-nią) poziom wynagrodzenia netto, tj. „na rękę” [n=456]

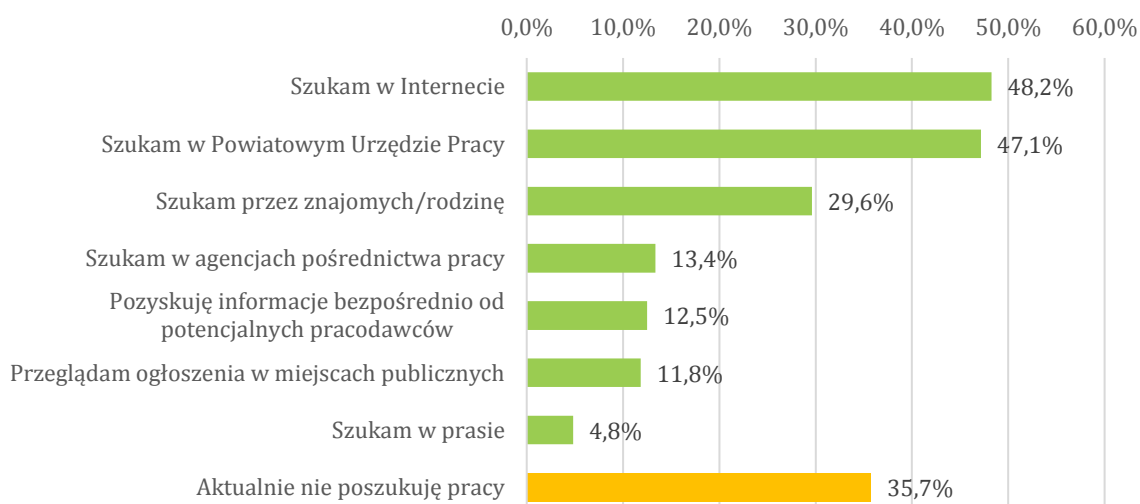

Źródło: Badanie PAPI – osoby bezrobotne

Poszukiwanie pracy

Niemalże połowa respondentów zadeklarowała, że szuka ofert pracy w Internecie (48,2%) bądź też w Powiatowym Urzędzie Pracy (47,1%). Blisko 30% badanych poszukiwało pracy poprzez znajomych bądź rodzinę. Obecnie, bezrobotni w celu znalezienia pracy najrzadziej sięgają do prasy (4,8%). Należy jednak podkreślić, że 35,7% respondentów stanowią osoby bezrobotne, które aktualnie nie poszukują pracy.

Wykres 13. Proszę określić, w jaki sposób zwykle poszukuje Pan(i) pracy – możliwość wskazania kilku odpowiedzi [n=456]

Źródło: Badanie PAPI – osoby bezrobotne

Uwzględniając przynależność badanych do poszczególnych grup bezrobotnych dostrzega się, że poszukiwanie pracy w Internecie, w Powiatowym Urzędzie Pracy, w agencjach pośrednictwa pracy oraz przez rodzinę i znajomych mieszkańcy wsi oraz bezrobotni w wieku do 30 lat deklarowali wyraźnie częściej aniżeli pozostałe grupy. Co istotne, osoby długotrwale bezrobotne oraz osoby w wieku powyżej 50 lat najczęściej wskazywały, że nie poszukują pracy.

Tabela 14. Proszę określić, w jaki sposób zwykle poszukuje Pan(i) pracy – możliwość wskazania kilku odpowiedzi – dane szczegółowe

Wyszczególnienie	Kobiety	Do 30 lat	Powyżej 50 lat	Mieszkańcy wsi	Osoby długotrwale bezrobotne
Szukam w Internecie	45,0%	68,1%	19,5%	52,7%	34,4%
Szukam w Powiatowym Urzędzie Pracy	46,4%	49,1%	35,9%	51,3%	38,2%
Szukam przez znajomych/rodzinę	24,8%	31,9%	21,1%	36,1%	12,7%
Szukam w agencjach pośrednictwa pracy	9,7%	17,2%	7,8%	17,7%	7,6%
Pozyskuję informacje bezpośrednio od potencjalnych pracodawców	11,9%	14,7%	11,7%	10,8%	14,0%
Przeglądam ogłoszenia w miejscach publicznych	11,9%	11,2%	8,6%	11,9%	12,1%
Szukam w prasie	3,6%	4,3%	6,3%	4,0%	5,1%
Aktualnie nie poszukuję pracy	39,9%	25,9%	53,9%	27,4%	54,1%

Źródło: Badanie PAPI – osoby bezrobotne

Respondenci, którzy w trakcie badania nie poszukiwali pracy wskazywali najczęściej (38,0%), iż wynika to z ich problemów zdrowotnych. Kolejnymi, często wskazywanymi przyczynami nieposzukiwania pracy były konieczność opieki nad dzieckiem (29,4%) oraz chęć uzyskania świadczeń/zasiłku (27,6%). Wśród innych przyczyn wskazywano najczęściej chęć założenia własnej działalności (10,4%) albo podejmowanie różnych prac sezonowych za granicą (5,5%). Warto nadmienić, że żaden z respondentów nie zadeklarował, że nie wie gdzie i jak poszukiwać pracy.

Tabela 15. Jakie są przyczyny nieposzukiwania przez Pana(-nią) pracy – możliwość wskazania kilku odpowiedzi [n=163]

Wyszczególnienie	Udział %
Mam problemy zdrowotne	38,0%
Konieczność opieki nad dzieckiem	29,4%
Chęć uzyskania świadczeń/zasiłku	27,6%
Konieczność opieki nad osobą starszą/chorą	23,9%
Otrzymuję świadczenie z Programu Rodzina 500+, które wystarcza mi na zaspokojenie bieżących potrzeb	8,0%
Miejsce zamieszkania – trudności z dojazdem	6,1%
Nie wiem, trudno powiedzieć	0,6%
Inne, jakie	23,9%

Źródło: Badanie PAPI – osoby bezrobotne

Analizując odpowiedzi badanych w podziale na przynależność do określonych grup bezrobotnych zauważa się, że problemy zdrowotne, chęć uzyskania świadczeń/zasiłku oraz konieczność opieki nad osobą starszą/chorą osoby długotrwale bezrobotne i osoby w wieku powyżej 50 lat deklarowały częściej niż pozostałe grupy ankietowanych. Konieczność opieki nad dzieckiem często deklarowały młode osoby (tj. w wieku do 30 lat), jak również osoby długotrwale bezrobotne.

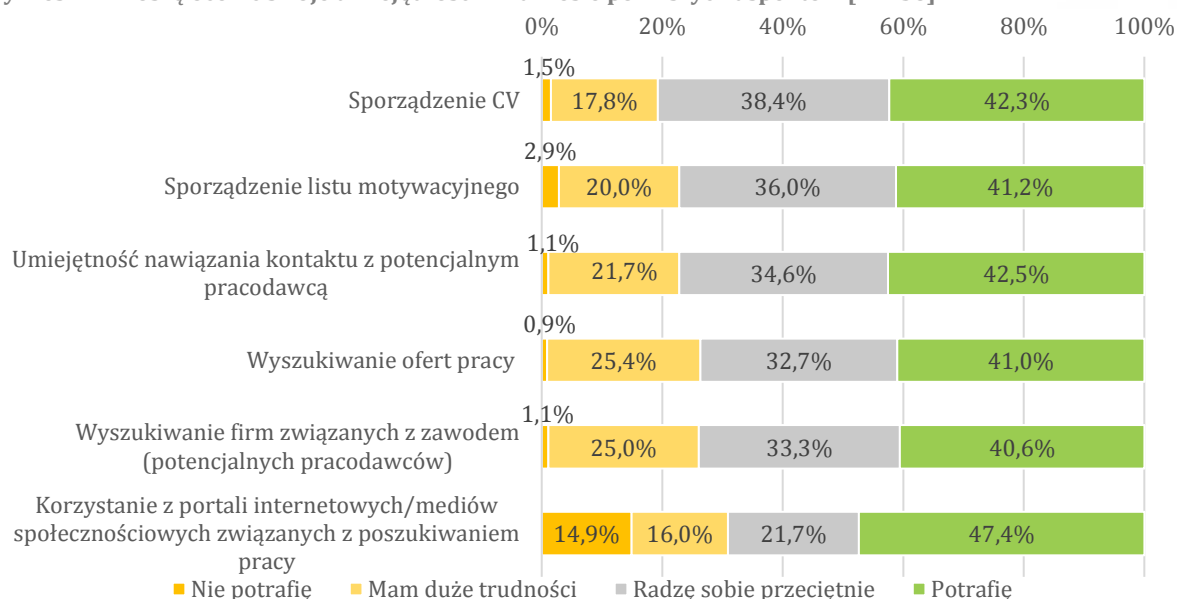
Tabela 16. Jakie są przyczyny nieposzukiwania przez Pana(-nią) pracy – możliwość wskazania kilku odpowiedzi – dane szczegółowe

Wyszczególnienie	Kobiety	Do 30 lat	Powyżej 50 lat	Mieszkańcy wsi	Osoby długotrwale bezrobotne
Mam problemy zdrowotne	14,0%	1,7%	36,7%	10,8%	22,9%
Konieczność opieki nad dzieckiem	14,7%	20,7%	2,3%	9,4%	17,8%
Chęć uzyskania świadczeń/zasiłku	9,7%	8,6%	14,8%	6,5%	19,1%
Konieczność opieki nad osobą starszą/chorą	11,5%	3,4%	18,0%	4,3%	21,0%
Otrzymuję świadczenie z Programu Rodzina 500+, które wystarcza mi na zaspokojenie bieżących potrzeb	4,0%	6,0%	0,8%	1,8%	5,7%
Miejsce zamieszkania – trudności z dojazdem	2,5%	1,7%	1,6%	3,2%	3,2%
Nie wiem, trudno powiedzieć	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,6%
Inne	7,9%	5,2%	9,4%	5,4%	11,5%

Źródło: Badanie PAPI – osoby bezrobotne

Większość ankietowanych pozytywnie oceniło swoje umiejętności w zakresie poszukiwania pracy. Respondenci najlepiej (80,7% - suma odpowiedzi „potrafię” i „radzę sobie przeciętnie”) ocenili swoje umiejętności w zakresie sporządzania CV, przy czym 42,3% badanych potrafi sporządzić taki dokument, a 38,4% radzi sobie przeciętnie z jego przygotowaniem. Sporządzenie listu motywacyjnego oraz umiejętność nawiązania kontakt z potencjalnym pracodawcą to kolejne aspekty, które także bardzo często dobrze oceniano (77,2% i 77,1%- suma odpowiedzi „potrafię” i „radzę sobie przeciętnie”). Warto podkreślić, iż 47,4% ankietowanych bezrobotnych potrafiło korzystać z portali internetowych i mediów społecznościowych związanych z poszukiwaniem pracy. Jednocześnie 16,0% respondentów miało duże trudności z korzystaniem z takich portali, a 14,9% w ogóle nie potrafi z nich korzystać. Co istotne, znaczny odsetek badanych miał trudności z wyszukiwaniem ofert pracy (26,3% - suma odpowiedzi „mam duże trudności” i „nie potrafię”) oraz firm związanych z zawodem (26,1% - suma odpowiedzi „mam duże trudności” i „nie potrafię”).

Wykres 14. Proszę ocenić swoje umiejętności w zakresie poniższych aspektów [n=456]

Źródło: Badanie PAPI – osoby bezrobotne

Analizując odpowiedzi ankietowanych z uwzględnieniem ich przynależności do poszczególnych grup bezrobotnych dostrzega się, iż we wszystkich wskazanych aspektach największe trudności wskazywały osoby długotrwale bezrobotne oraz osoby w wieku powyżej 50 lat. Brak umiejętności korzystania z portali internetowych i mediów społecznościowych związanych z poszukiwaniem pracy, a także związane z tym trudności szczególnie często deklarowały osoby w najstarszej badanej grupie wiekowej.

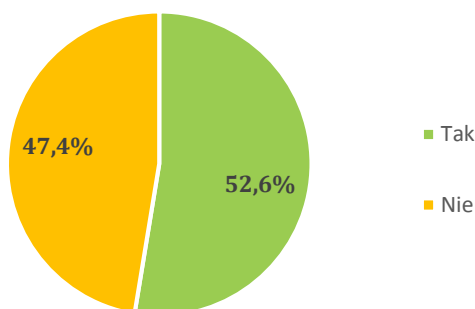
Tabela 17. Proszę ocenić swoje umiejętności w zakresie poniższych aspektów – odpowiedzi „Mam duże trudności” oraz „Nie potrafię” – dane szczegółowe

Wyszczególnienie	Kobiety	Do 30 lat	Powyżej 50 lat	Mieszkańcy wsi	Osoby długotrwale bezrobotne
Sporządzenie CV	22,3%	8,6%	45,3%	17,3%	28,7%
Sporządzenie listu motywacyjnego	25,5%	9,5%	51,6%	20,6%	31,8%
Umiejętność nawiązania kontaktu z potencjalnym pracodawcą	24,5%	11,2%	49,2%	19,5%	28,0%
Wyszukiwanie ofert pracy	29,1%	12,9%	58,6%	23,1%	33,1%
Wyszukiwanie firm związanych z zawodem (potencjalnych pracodawców)	29,5%	12,9%	57,8%	22,7%	35,7%
Korzystanie z portali internetowych/mediów społecznościowych związanych z poszukiwaniem pracy	33,1%	7,8%	74,2%	27,1%	37,6%

Źródło: Badanie PAPI – osoby bezrobotne

Ankietowanych zapytano o to, czy odbyli jakąkolwiek rozmowę kwalifikacyjną. Nieco ponad 52% respondentów zadeklarowało, że odbyło już taką rozmowę. Pozostali (47,4%) uczestnicy badania zaprzeczyli, wskazując tym samym, że nie odbyli jeszcze rozmowy kwalifikacyjnej.

Wykres 15. Czy odbył Pan(i) jakąkolwiek rozmowę kwalifikacyjną [n=456]

Źródło: Badanie PAPI – osoby bezrobotne

Barierzy utrudniające podjęcie zatrudnienia

Brak ofert pracy na lokalnym rynku pracy to najczęściej (32,5%) wskazywana bariera utrudniająca respondentom podjęcie zatrudnienia. Barierami, które często ograniczają ankietowanym możliwość podjęcia pracy są także zbyt niskie oferowane wynagrodzenie (26,1%), zbyt niski poziom wykształcenia (24,8%) oraz nieodpowiednie kwalifikacje (23,9%). Natomiast najrzadziej (2,4%) wskazywaną przez respondentów barierą była płeć. Istotnym jest, że 12,7% badanych osób bezrobotnych nie dostrzega żadnych barier utrudniających im podjęcie zatrudnienia.

Tabela 18. Proszę wskazać bariery utrudniające Panu(-ni) podjęcie zatrudnienia – możliwość wskazania kilku odpowiedzi [n=456]

Wyszczególnienie	Udział %
Brak ofert pracy na lokalnym rynku pracy	32,5%
Zbyt niskie oferowane wynagrodzenie	26,1%
Zbyt niski poziom wykształcenia	24,8%
Nieodpowiednie kwalifikacje	23,9%
Problemy zdrowotne	16,9%
Wiek	16,4%
Brak środka transportu/trudności z dojazdem	15,6%
Zbyt krótki staż pracy	12,3%
Konieczność opieki nad dzieckiem	10,7%
Konieczność opieki nad osobą starszą/chorą	5,5%
Płeć	2,4%
Nie wiem, trudno powiedzieć	5,5%
Nie dostrzegam żadnych barier	12,7%
Inne	5,5%

Źródło: Badanie PAPI – osoby bezrobotne

Naturalnie problemy zdrowotne i wiek to bariery, które osoby w wieku powyżej 50 lat oraz osoby długotrwale bezrobotne deklarowały znacznie częściej aniżeli pozostałe grupy. Podobnie sytuacja ukształtowała się w przypadku zbyt krótkiego stażu pracy – tę barierę osoby w najmłodszej grupie wiekowej naturalnie deklarowały częściej aniżeli pozostałe grupy badanych.

Tabela 19. Proszę wskazać bariery utrudniające Panu(-ni) podjęcie zatrudnienia – możliwość wskazania kilku odpowiedzi – dane szczegółowe

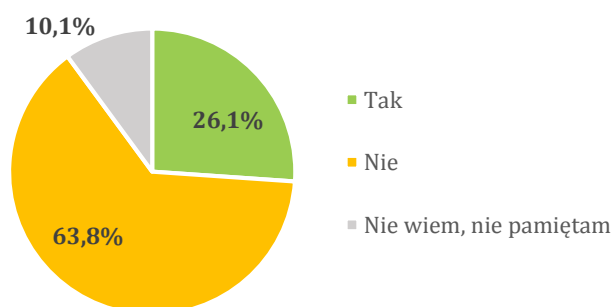
Wyszczególnienie	Kobiety	Do 30 lat	Powyżej 50 lat	Mieszkańcy wsi	Osoby długotrwale bezrobotne
Brak ofert pracy na lokalnym rynku pracy	33,8%	31,0%	29,7%	33,9%	28,7%
Konieczność opieki nad dzieckiem	14,7%	16,4%	0,0%	10,5%	18,5%
Konieczność opieki nad osobą starszą/chorą	6,1%	0,9%	10,9%	3,6%	11,5%
Problemy zdrowotne	16,9%	0,9%	40,6%	14,4%	24,8%
Płeć	4,0%	0,0%	7,8%	1,4%	4,5%
Wiek	19,4%	0,9%	49,2%	14,8%	24,8%
Brak środka transportu/trudności z dojazdem	15,8%	15,5%	18,8%	18,8%	22,9%
Nieodpowiednie kwalifikacje	27,3%	30,2%	20,3%	22,4%	27,4%
Zbyt niski poziom wykształcenia	28,1%	32,8%	21,1%	26,0%	22,9%
Zbyt krótki staż pracy	11,2%	34,5%	2,3%	11,6%	12,7%
Zbyt niskie oferowane wynagrodzenie	20,9%	29,3%	18,0%	28,5%	21,0%
Nie dostrzegam żadnych barier	11,9%	10,3%	7,0%	12,3%	9,6%
Nie wiem, trudno powiedzieć	6,5%	3,4%	7,8%	2,5%	9,6%
Inne	5,8%	5,2%	7,0%	4,0%	9,6%

Źródło: Badanie PAPI – osoby bezrobotne

Zjawisko szarej strefy

Większość (63,8%) badanych osób bezrobotnych zadeklarowała, iż nigdy nie otrzymała propozycji pracy bez jakiejkolwiek umowy. Przeciwną deklarację złożył co czwarty (26,1%) respondent, twierdząc tym samym, iż otrzymał już wcześniej propozycję pracy „na czarno”. Co dziesiąty (10,1%) ankietowany nie pamięta, czy zaproponowano mu kiedykolwiek pracę bez umowy.

Wykres 16. Czy kiedykolwiek zaproponowano Panu(-ni) pracę bez jakiejkolwiek umowy, tj. „na czarno” [n=456]

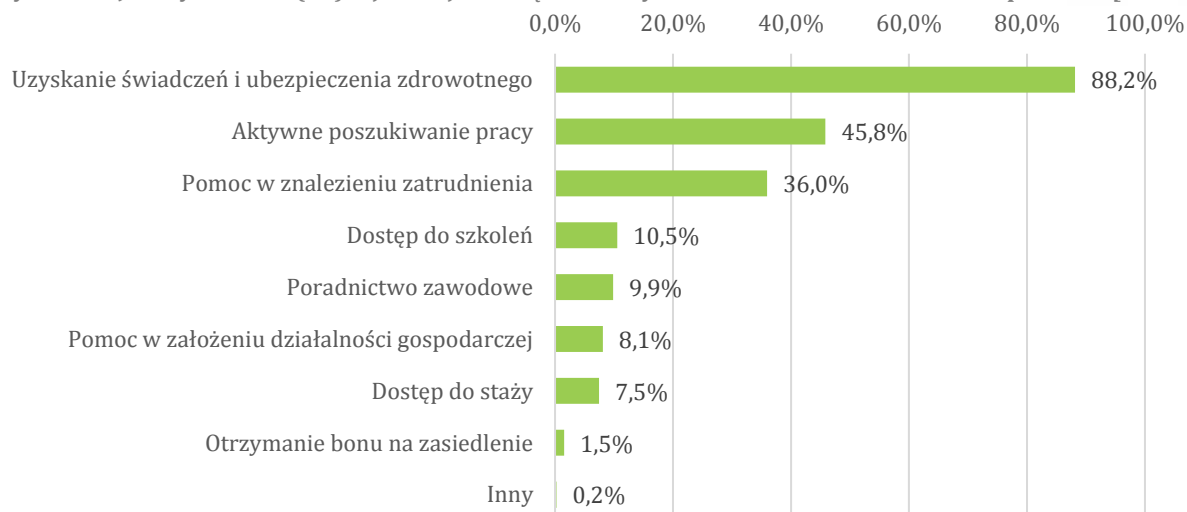

Źródło: Badanie PAPI – osoby bezrobotne

Cel rejestracji w Powiatowym Urzędzie Pracy

Głównym celem rejestracji badanych w Urzędzie Pracy było uzyskanie świadczeń i ubezpieczenia zdrowotnego – taką deklarację złożyło blisko 90% badanej populacji. Respondenci często deklarowali także, że celem ich rejestracji w Urzędzie było aktywne poszukiwanie pracy (45,8%) oraz pomoc w znalezieniu zatrudnienia (36,0%). Najrzadziej (1,5%) jako cel rejestracji wskazywano otrzymanie bonu na zasiedlenie.

Wykres 17. Jaki był cel Pana(-ni) rejestracji w Urzędzie Pracy – możliwość wskazania kilku odpowiedzi [n=456]

Źródło: Badanie PAPI – osoby bezrobotne

Analizując odpowiedzi ankietowanych w podziale na przynależność do poszczególnych grup dostrzega się, że na uzyskanie świadczeń i ubezpieczenia zdrowotnego jako cel rejestracji w urzędzie wskazywały najczęściej osoby bezrobotne w wieku powyżej 50 lat, a także osoby długotrwale bezrobotne. Aktywne poszukiwanie pracy i pomoc w znalezieniu zatrudnienia były najczęściej wskazywane przez młode osoby bezrobotne (do 30 lat) oraz przez mieszkańców wsi. Osoby bezrobotne do 30. roku życia wyraźnie częściej aniżeli pozostałe grupy deklarowały, że celem ich rejestracji w urzędzie pracy był dostęp do szkoleń. W przypadku poradnictwa zawodowego największy odsetek wskazań odnotowano wśród mieszkańców wsi oraz kobiet.

Tabela 20. Jaki był cel Pana(-ni) rejestracji w Urzędzie Pracy – możliwość wskazania kilku odpowiedzi – dane szczegółowe

Wyszczególnienie	Kobiety	Do 30 lat	Powyżej 50 lat	Mieszkańcy wsi	Osoby długotrwale bezrobotne
Uzyskanie świadczeń i ubezpieczenia zdrowotnego	88,8%	81,0%	97,7%	85,9%	96,8%
Aktywne poszukiwanie pracy	44,2%	56,9%	26,6%	49,1%	32,5%
Pomoc w znalezieniu zatrudnienia	34,2%	43,1%	27,3%	38,6%	26,8%
Dostęp do szkoleń	9,4%	21,6%	3,9%	9,4%	8,9%
Poradnictwo zawodowe	11,5%	11,2%	10,9%	11,6%	10,8%
Pomoc w założeniu działalności gospodarczej	6,5%	5,2%	3,9%	6,9%	7,6%
Dostęp do staży	6,1%	18,1%	1,6%	5,1%	6,4%
Otrzymanie bonu na zasiedlenie	0,4%	4,3%	0,0%	0,7%	1,3%
Inny	0,4%	0,9%	0,0%	0,4%	0,0%

Źródło: Badanie PAPI – osoby bezrobotne

Uczestnictwo i zainteresowanie formami wsparcia PUP

Blisko co trzecia osoba bezrobotna skorzystała ze wsparcia oferowanego ze strony Powiatowego Urzędu Pracy jakim było poradnictwo zawodowe (31,4%). 14,0% respondentów uczestniczyło w pracach interwencyjnych. Szkolenia odbyło 12,3% badanych, a w robotach publicznych wzięło udział 8,6% bezrobotnych. Żadna osoba biorąca udział w badaniu nie skorzystała z wyposażenia nowo stworzonych stanowisk pracy.

Tabela 21. Proszę wskazać, w jakich formach wsparcia w kontekście pomocy ze strony Powiatowego Urzędu Pracy uczestniczył(a) Pan(i) [n=456]

Wyszczególnienie	Udział %
Poradnictwo zawodowe	31,4%
Prace interwencyjne	14,0%
Szkolenie	12,3%
Roboty publiczne	8,6%
Prace społecznie użyteczne	5,3%
Staż	2,9%
Dofinansowanie podjęcia działalności gospodarczej	0,9%
Bon szkoleniowy	0,4%
Stypendium z tytułu podjęcia dalszej nauki	0,2%
Bon na zasiedlenie	0,2%
Doposażenie/wyposażenie stanowiska pracy	0,0%

Źródło: Badanie PAPI – osoby bezrobotne

Jak wynika z przeprowadzanego badania, 14,0% respondentów, którzy skorzystali z poradnictwa zawodowego zdobyło zatrudnienie. Efektywność zatrudnieniowa była zbliżona do siebie w przypadku prac interwencyjnych oraz szkoleń (kolejno 23,4% i 23,2%). Jedna z dwóch beneficjentów bonu szkoleniowego i jedna osoba, która skorzystała z bonu na zasiedlenie zdobyła zatrudnienie.

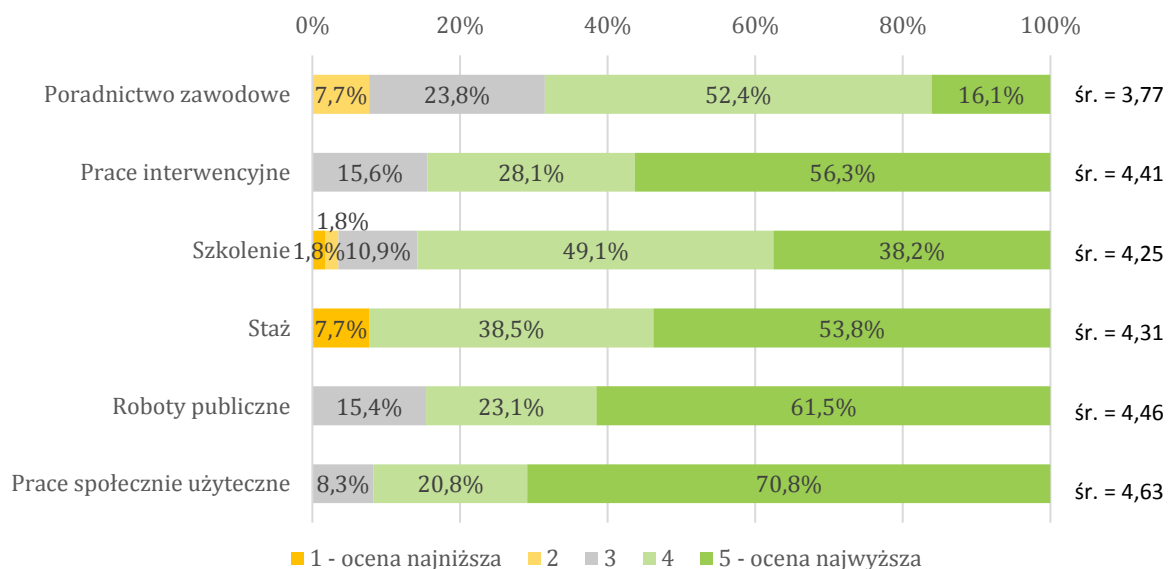
Tabela 22. Czy po udziale w wybranych formach wsparcia udało się Panu(-ni) zdobyć zatrudnienie?

Wyszczególnienie	Liczba wszystkich uczestników	Efektywność zatrudnienia
Poradnictwo zawodowe	143	14,0%
Prace interwencyjne	64	23,4%
Szkolenie	56	23,2%
Roboty publiczne	39	17,9%
Prace społecznie użyteczne	24	4,2%
Staż	13	46,2%
Dofinansowanie podjęcia działalności gospodarczej	4	0,0%
Bon szkoleniowy	2	50,0%
Stypendium z tytułu podjęcia dalszej nauki	1	0,0%
Bon na zasiedlenie	1	100,0%

Źródło: Badanie PAPI – osoby bezrobotne

Ankietowani zostali następnie poproszeni o ocenę zadowolenia z udziału w poszczególnych formach wsparcia. Respondenci najbardziej zadowoleni byli z uczestnictw w pracach społecznie użytecznych (średnia ocena 4,63), robót publicznych (średnia ocena 4,46) oraz prac interwencyjnych (średnia ocena 4,41). Najniższą średnią ocenę (3,77) uzyskało poradnictwo zawodowe.

Wykres 18. Proszę również ocenić swoje zadowolenie z udziału w skali od 1 do 5, gdzie 1 - bardzo niska ocena 5 - bardzo wysoka ocena

Źródło: Badanie PAPI – osoby bezrobotne

Największe zainteresowanie ankietowani wyrazili w przypadku szkoleń – z takiej formy wsparcia chciałoby skorzystać nieco ponad 41% respondentów. Badani często deklarowali także zainteresowanie poradnictwem zawodowym (23,5%). Natomiast najmniejsze (2,9%) zainteresowanie badanych dotyczy bonów na zasiedlenie. Co istotne, niemalże co trzeci (31,8%) ankietowany zadeklarował, że nie jest zainteresowany żadnymi formami wsparcia i chciałby uzyskać ubezpieczenie zdrowotne. Mimo, iż Powiatowy Urząd Pracy nie oferuje refundacji kosztów opieki nad dzieckiem do 6 lat lub osobą oraz bonów stażowych to respondenci wykazali takie zainteresowanie (kolejno 9,6% oraz 9,0%).

Tabela 23. Proszę wskazać, jakimi formami wsparcia jest Pan(i) zainteresowany(-na) w kontekście pomocy ze strony Powiatowego Urzędu Pracy [n=456]

Wyszczególnienie	Udział %
Szkolenie	41,2%
Poradnictwo zawodowe	23,5%
Stypendium z tytułu podjęcia dalszej nauki	15,6%
Prace interwencyjne	14,7%
Bon szkoleniowy	13,4%
Dofinansowanie podjęcia działalności gospodarczej	12,7%
Staż	12,1%
Prace społecznie użyteczne	11,8%
Roboty publiczne	10,3%
Przygotowanie zawodowe dorosłych	10,1%
Refundacja kosztów opieki nad dzieckiem do 6 lat lub osobą	9,6%
Bon stażowy	9,0%
Doposażenie/wyposażenie stanowiska pracy	7,7%
Bon na zasiedlenie	2,9%
Nie jestem zainteresowany(-na) powyższymi formami wsparcia/jestem zainteresowany(-na) tylko ubezpieczeniem zdrowotnym	31,8%

Źródło: Badanie PAPI – osoby bezrobotne

Osoby bezrobotne do 30 roku życia w porównaniu do innych grup były szczególnie zainteresowane stażami (33,1%), szkoleniem (58,1%), stypendium z tytułu podjęcia dalszej nauki (25,8%) oraz bonami szkoleniowymi (26,6%). Z kolei bezrobotni powyżej 50 roku życia wykazywali wyższe zainteresowanie pracami interwencyjnymi (19,7%), pracami społecznie użytecznymi (15,0%) czy robotami publicznymi

(18,1%). Dla osób długotrwale bezrobotnych (17,2%) jak i kobiet (14,4%) szczególnie ważna niż dla pozostałych grup okazała się refundacja kosztów opieki nad dzieckiem do 6 lat lub osoba zależna.

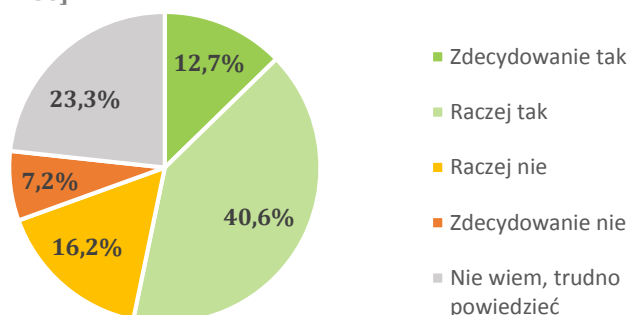
Tabela 24. Proszę wskazać, jakimi formami wsparcia jest Pan(i) zainteresowany(-na) w kontekście pomocy ze strony Powiatowego Urzędu Pracy – możliwość wskazania kilku odpowiedzi - dane szczegółowe

Wyszczególnienie	Kobiety	Do 30 lat	Powyżej 50 lat	Mieszkańcy wsi	Osoby długotrwale bezrobotne
Poradnictwo zawodowe	23,4%	32,3%	15,7%	32,0%	10,2%
Staż	11,9%	33,1%	1,6%	10,8%	8,3%
Szkolenie	41,4%	58,1%	21,3%	45,2%	32,5%
Prace interwencyjne	15,5%	10,5%	19,7%	11,6%	21,0%
Prace społecznie użyteczne	12,6%	8,9%	15,0%	9,2%	17,2%
Roboty publiczne	10,8%	6,5%	18,1%	7,2%	17,8%
Dofinansowanie podjęcia działalności gospodarczej	10,4%	8,9%	7,1%	11,6%	12,1%
Stypendium z tytułu podjęcia dalszej nauki	16,9%	25,8%	0,8%	10,8%	18,5%
Doposażenie/wyposażenie stanowiska pracy	8,3%	1,6%	4,7%	6,8%	8,9%
Refundacja kosztów opieki nad dzieckiem do 6 lat lub osoba zależną	14,4%	12,9%	0,8%	8,0%	17,2%
Bon szkoleniowy	15,1%	26,6%	3,9%	8,8%	15,3%
Przygotowanie zawodowe dorosłych	13,3%	10,5%	9,4%	6,4%	13,4%
Bon na zasiedlenie	2,2%	7,3%	0,0%	3,2%	2,5%
Nie jestem zainteresowany(-na) powyższymi formami wsparcia/jestem zainteresowany(-na) tylko ubezpieczeniem zdrowotnym	32,4%	20,2%	52,8%	29,6%	40,1%

Źródło: Badanie PAPI – osoby bezrobotne

Ponad połowa (53,3% - suma odpowiedzi „raczej tak” i „zdecydowanie tak”) ankietowanych wyraziła zainteresowanie uczestnictwem w szkoleniach i kursach w perspektywie kolejnych 2 lat organizowanych przez urząd pracy. Odmienne zdanie wyraziło 23,4% badanych (16,2% - raczej nie; 7,2% - zdecydowanie nie). Tym samym 23,3% uczestników w chwili badania nie potrafiło określić czy wzięłoby udział w szkoleniach i kursach.

Wykres 19. Czy w perspektywie kolejnych 2 lat chciał(a)by Pan(i) wziąć udział w szkoleniach i kursach organizowanych przez urząd pracy [n=456]

Źródło: Badanie PAPI – osoby bezrobotne

Blisko 30% badanych, którzy wyrazili zainteresowanie uczestnictwem w szkoleniach organizowanych przez urząd pracy zadeklarowało, że chciałoby odbyć kurs na prawo jazdy. Niemalże co piąty (19,3%) respondent chciałby wziąć udział w szkoleniu z zakresu księgowości. Nieco rzadziej wskazywano także na kursy obsługi komputera i programów (17,7%), szkolenia przygotowujące do pracy w handlu (16,5%) bądź obsługi biurowo-kadrowej firmy/sekretariatu (14,4%). Najmniejszym zainteresowaniem wśród ankietowanych cieszyły się szkolenia z zakresu obsługi maszyn CNC (1,2%), obsługi zbiorników LPG (0,4%) oraz kurs drwała/operatora pilarki (0,4%).

Tabela 25. W jakim zakresie chciał(a)by Pan(i) odbyć szkolenie/kurs [n=243]

Wyszczególnienie	Udział %
Prawo jazdy	29,6%
Księgowość	19,3%
Obsługa komputera i programów	17,7%
Przygotowanie do pracy w handlu	16,5%
Obsługi biurowo-kadrowa firmy/sekretariatu	14,4%
Fryzjerstwo, kosmetyka, pielęgnacja ciała	12,8%
Przygotowanie do pracy w branży gastronomicznej	8,6%
Obsługa wózków jezdniowych	8,6%
Opieka nad dziećmi, osobami zależnymi	7,8%
Przygotowanie do prowadzenia własnej działalności gospodarczej	7,0%
Przygotowanie do pracy w działach marketingu, reklamy i zarządzania	5,8%
Obsługa ciężkiego sprzętu budowlanego	5,3%
Przygotowanie do pracy w branży budowlanej	4,9%
Transport drogowy	3,3%
Florystyka, dekoracja	2,9%
Spawanie	2,5%
Ochrona fizyczna	2,5%
Elektryka	2,1%
Obsługa maszyn CNC	1,2%
Obsługa zbiorników LPG	0,4%
Drwal, operator pilarki	0,4%
Inne szkolenia	22,2%

Źródło: Badanie PAPI – osoby bezrobotne

46,3% chciałoby podjąć staż w wyuczonym zawodzie, jednocześnie 54,2% respondentów byłoby skłonnych podjąć staż w innym zawodzie jako sprzedawca (8,5%), kierowca (5,7%), pracownik budowlany (5,3%), księgowy (5,3%) czy fryzjer (4,5%).

Wyniki badań – pracodawcy

Charakterystyka respondentów

W badaniu wzięło udział 203 pracodawców. Blisko $\frac{3}{4}$ przedsiębiorstw (71,9%) posiadała swoją siedzibę w mieście, a 28,1% na wsi. Najwięcej jednostek było zlokalizowanych w gminie Drezdenko (36,9%) oraz Strzelce Krajeńskie (36,5%). Pozostałe przedsiębiorstwa prowadziły swoją działalność na terenie gmin Dobiegniew (13,3%), Stare Kurowo (6,9%) oraz Zwierzyn (6,4%).

Tabela 26. Proszę wskazać gminę, w której zlokalizowane jest Państwa przedsiębiorstwo [n=203]; Proszę wskazać siedzibę Państwa firmy [n=203]

Wyszczególnienie		Udział %
Siedziba firmy	Miasto	71,9%
	Wieś	28,1%
Gmina	Dobiegniew	13,3%
	Drezdenko	36,9%
	Stare Kurowo	6,9%
	Strzelce Krajeńskie	36,5%
	Zwierzyn	6,4%

Źródło: Badanie CATI - pracodawcy

Co szósty przedsiębiorca wskazał jako wiodące PKD sekcję G - Handel hurtowy i detaliczny, naprawa pojazdów (16,3%). 12,3% właścicieli firm prowadziło swoją działalność w obszarze przetwórstwo przemysłowe, zaś 10,3% w sekcji F – Budownictwo.

Tabela 27. Jakiej jest wiodące PKD Państwa działalności? [n=203]

Wyszczególnienie	Udział %
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo (A)	3,9%
Przetwórstwo przemysłowe (C)	12,3%
Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną, gorącą wodę i powietrze do układów klimatyzacyjnych (D)	1,0%
Dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami oraz działalność związana z rekultywacją (E)	2,0%
Budownictwo (F)	10,3%
Handel hurtowy i detaliczny, naprawa pojazdów (G)	16,3%
Transport i gospodarka magazynowa (H)	8,9%
Działalność związana z zakwaterowaniem i usługami gastronomicznymi (I)	4,9%
Informacja i komunikacja (J)	1,5%
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa (K)	6,9%
Działalność związana z obsługą rynku nieruchomości (L)	3,4%
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna (M)	2,0%
Działalność w zakresie usług administrowania i działalność wspierająca (N)	0,5%
Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe ubezpieczenia społeczne (O)	1,5%
Edukacja (P)	4,4%
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją (R)	1,0%
Pozostała działalność usługowa; Gospodarstwa domowe zatrudniające pracowników; gospodarstwa domowe produkujące wyroby i świadczące usługi na własne potrzeby (S i T)	4,9%
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna (Q)	5,4%
Inne	7,4%

Źródło: Badanie CATI - pracodawcy

Najwięcej przedsiębiorców funkcjonowało na rynku powyżej 10 lat (37,9%). Co czwarty uczestnik badania zadeklarował, że przedsiębiorstwo działa od 5 do 10 lat (26,1%) a niewiele mniejszy odsetek osób przyznał, że od 1 do 5 lat (25,6%). Co dziesiąty respondent prowadził swoją działalność nie dłużej jak 1 rok (10,3%). Najczęstszą formą własności wśród respondentów była własność prywatna (89,2%).

Tabela 28. Proszę wskazać okres prowadzenia działalności [n=203] / Proszę wskazać, jaka jest forma własności Państwa przedsiębiorstwa? [n=203]

Wyszczególnienie		Udział %
Okres działalności na rynku	Do 1 roku	10,3%
	1-5 lat	25,6%
	5-10 lat	26,1%
	Powyżej 10 lat	37,9%
Forma własności	Prywatna	89,2%
	Publiczna	10,8%

Źródło: Badanie CATI - pracodawcy

Ponad połowa przedsiębiorstw zatrudniała od 0 do 9 pracowników (60,6%). Z kolei 31,0% jednostek gospodarczych zatrudniało od 10 do 49 pracowników. Tym samym co najmniej 50 pracowników zatrudniało 8,4% przedsiębiorstw z czego 1,5% zatrudniało ponad 250 pracowników.

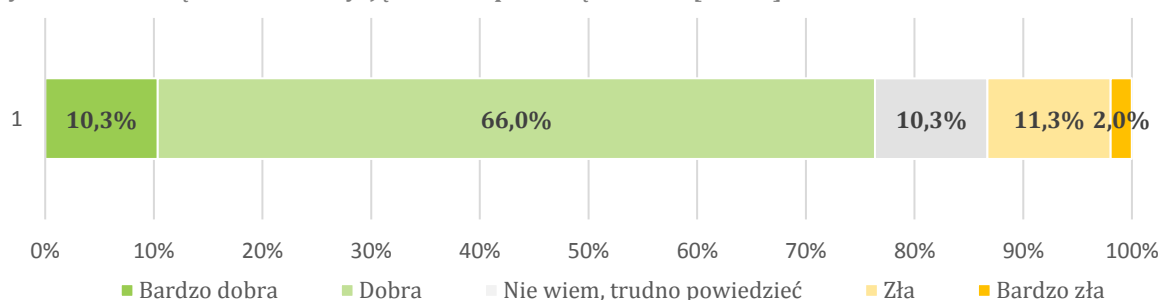
Tabela 29. Ilu pracowników obecnie zatrudnia Państwa przedsiębiorstwo? [n=203]

Wyszczególnienie	Udział %
Od 0 do 9 pracowników	60,6%
Od 10 do 49 pracowników	31,0%
Od 50 do 249 pracowników	6,9%
250 i więcej pracowników	1,5%

Źródło: Badanie CATI - pracodawcy

W przeprowadzonym badaniu przedsiębiorcy mieli ocenić kondycję ekonomiczną przedsiębiorstwa. Wyniki badania wskazują, iż prawie 2/3 przedsiębiorców oceniło sytuację jako dobrą (66,0%), a 10,3% jako bardzo dobrą. Z kolei 13,3% respondentów uważało kondycję jednostki gospodarczej jako złą lub bardzo złą.

Wykres 20. Proszę określić kondycję Państwa przedsiębiorstwa [n=203]

Źródło: Badanie CATI - pracodawcy

Przedsiębiorcy na pytanie o kształtowanie się popytu na produkty/ usługi w ciągu najbliższego roku byli przekonani, że będzie wzrastał (40,4%) lub będzie taki sam co obecnie (39,4%), natomiast 14,3% ankietowanych uważało, że popyt będzie niższy.

Tabela 30. Jak będzie się kształtował popyt na produkty/usługi oferowane przez Państwa przedsiębiorstwo w ciągu najbliższych 24 miesięcy? [n=203]

Wyszczególnienie	Udział %
Będzie wzrastał	40,4%
Będzie taki sam jak teraz	39,4%
Będzie niższy	14,3%
Nie wiem, trudno powiedzieć	5,9%

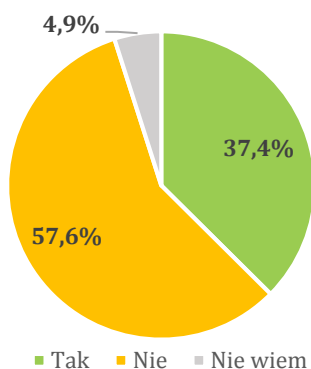
Źródło: Badanie CATI - pracodawcy

Inwestycje w ciągu najbliższych 24 miesięcy

W zależności od kondycji ekonomicznej jednostki oraz planów przedsiębiorców firma może realizować inwestycje. Jak wynika z przeprowadzonego badania ponad połowa respondentów (57,6%) nie planuje inwestycji w ciągu najbliższych dwóch lat natomiast odmiennego zdania było 37,4% przedsiębiorców.

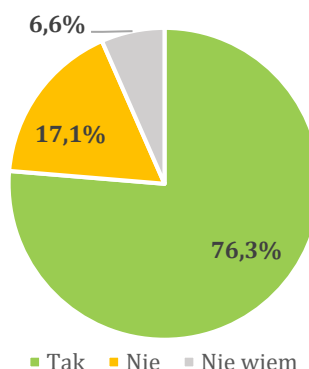
3 na 4 respondentów, którzy zadeklarowali że w ciągu najbliższych 2 lat nastąpią inwestycje w firmie było zdania, że działania te wpłyną na wzrost zatrudnienia w przedsiębiorstwie, które reprezentują (76,3%) z kolei odmiennego zdania było 17,1% respondentów.

Wykres 21. Czy planują Państwo jakieś inwestycje w ciągu najbliższych 24 miesięcy? [n=203]

Źródło: Badanie CATI - pracodawcy

Wykres 22. Czy inwestycje te wpłyną na wzrost zatrudnienia w Państwa przedsiębiorstwie? [n=76]

Źródło: Badanie CATI - pracodawcy

Uczestnicy badania uważali, że największe znaczenie na lokalnym rynku pracy pod kątem generowania największej ilości miejsc pracy mają przede wszystkim budownictwo (47,3%) oraz usługi (44,3%). Dla ponad 20% osób znaczenie mają przemysł przetwórczy (24,6%), handel (23,6%) i produkcja (21,2%). Respondenci najrzadziej wskazywali natomiast na branżę turystyczną (5,9%) czy leśnictwo (7,9%).

Tabela 31. Jakiej branży w Państwa ocenie mają największe znaczenie na lokalnym rynku pracy pod kątem generowania największej ilości miejsc pracy? [n=203]

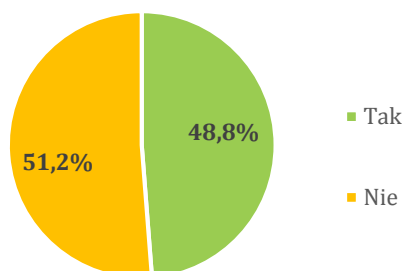
Wyszczególnienie	Udział %	Wyszczególnienie	Udział %
Budownictwo	47,3%	Transport	16,7%
Usługi	44,3%	Administracja	15,8%
Przemysł przetwórczy	24,6%	Gastronomia	13,3%
Handel	23,6%	Leśnictwo	7,9%
Produkcja	21,2%	Turystyka	5,9%
Rolnictwo	17,2%		

Źródło: Badanie CATI - pracodawcy

Poszukiwanie pracownika

Większość przedsiębiorców w trakcie przeprowadzania badania nie szukała nowych pracowników (51,2%) natomiast pozostałe 48,8% ankietowanych odpowiedziało twierdząco.

Wykres 23. Czy obecnie poszukują Państwo pracowników? [n=203]

Źródło: Badanie CATI - pracodawcy

Plany zatrudnieniowe najczęściej związane są z brakiem pracowników o odpowiednich kwalifikacjach i umiejętnościach (83,6%). Drugim najczęściej wskazywanym powodem była konieczność uzupełnienia liczby pracowników wynikająca z przechodzenia na renty, emerytury, itp. (29,3%). Trzecią najczęściej udzielaną odpowiedzią był brak pracowników z powodu konieczności uzupełnienia liczby pracowników wynikającej z płynności, np. zwolnienia, zmiana pracodawcy (19,2%)

Tabela 32. Dlaczego poszukują Państwo pracowników? [n=99]

Wyszczególnienie	Udział %
Brakuje nam pracowników o odpowiednich kwalifikacjach i umiejętnościach	83,8%
Brakuje nam pracowników z powodu konieczności uzupełnienia liczby pracowników wynikającego z przechodzenia na renty, emerytury itp.	29,3%
Brakuje nam pracowników z powodu konieczności uzupełnienia liczby pracowników wynikającej z płynności, np. zwolnienia, zmiana pracodawcy	19,2%
Rozbudowaliśmy firmę	15,2%
Wzrosła sprzedaż produkowanych przez nas produktów/świadczonych usług	15,2%
Zaczęliśmy stosować nowe technologie/ wdrożyliśmy innowacje	13,1%
Zakupiliśmy nowe maszyny i urządzenia	7,1%

Źródło: Badanie CATI - pracodawcy

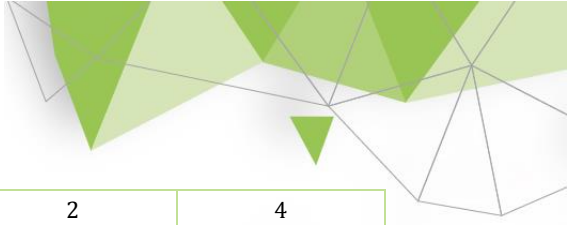
Z przeprowadzonego badania można wywnioskować, iż najczęściej poszukiwanymi osobami do pracy są kierowcy (16 wskazań) oraz robotnicy budowlani (15 wskazań). Do innych często poszukiwanych pracowników należały osoby obsługujące maszyny (11 wskazań) oraz nauczyciele (8 wskazań). Pracodawcy poszukują zazwyczaj osoby, które posiadają odpowiednie kwalifikacje oraz doświadczenie w danym zawodzie.

Tabela 33. Ilu pracowników, w jakich zawodach i o jakich kwalifikacjach/umiejętnościach Państwo poszukują? [n=99]

Zawód	Wymagane kwalifikacje/umiejętności	Liczba wskazań	Liczba osób
Kierowca	Prawo jazdy kat. B	16	21
	Prawo jazdy kat. C		
	Prawo jazdy kat. C + E		
Robotnik budowlany	Zbrojarz-betoniarz	15	25
	Przyuczony do zawodu		
	Budowlaniec		
	Doświadczenie		
	Uprawnienia		
	Tynkarz		
	Tapeciarz		
	Posadzkarz		

Obsługa maszyn	Obsługa koparki, uprawnienia	11	15
	Obsługa maszyn drogowych, uprawnienia		
	Operator wózka widłowego		
	Obsługa wtryskarki, uprawnienia		
	Obsługa obrabiarki, wykształcenie zawodowe		
	Operator mixokreta		
	Operator skrawarki		
	Operator podnośnika		
Nauczyciel	Języka polskiego	8	9
	Języka angielskiego		
	Języka niemieckiego		
	Fizyki		
	Studia wyższe/ native speaker		
Murarz	Doświadczenie	6	9
	Wykształcenie zawodowe		
	Uprawnienia		
	Tynkarz		
	Pomocnik		
Elektryk	Uprawnienia, certyfikaty	5	5
Sprzedawca	Obsługa kasy fiskalnej	5	8
	Chęci		
Cieśla	Doświadczenie	4	4
	Kurs czeladniczy		
	Uprawnienia		
Cukiernik	Wykształcenie	4	4
	Certyfikat		
Pracownik administracji	Znajomość języka angielskiego i niemieckiego	4	5
	Wykształcenie wyższe ekonomiczne		
Spawacz	Spawacz TIG	4	5
	Uprawnienia		
	Wykształcenie zawodowe		
Dekarz	Uprawnienia, doświadczenie	3	3
Diagnosta	Uprawnienia, certyfikaty	3	3
Fryzjer	Fryzjer	3	4
	Fryzjer męski		
	Ukończone kursy		
	Wykształcenie zawodowe		
Kasjer	Obsługa kasy fiskalnej	3	5
	Wykształcenie handlowe		
Kosmetyczka	Wykształcenie zawodowe	3	3
	Certyfikaty, ukończone kursy		
Kucharz	Certyfikaty	3	3
	Doświadczenie, ukończone szkoły		
Mechanik	Wykształcenie zawodowe	3	3
	Certyfikaty		
	Uprawnienia		

Inżynier ruchu	Studia wyższe - inżynierskie	2	4
Kelner	Umiejętności	2	2
	Znajomość języka angielskiego i niemieckiego		
Logistyk	Wykształcenie wyższe	2	2
Magazynier	Obsługa wózka widłowego	2	2
Pielęgniarka/ Pielęgniarz	Umiejętności pracy z osobami starszymi	2	4
Pracownik produkcji	Wykształcenie zawodowe	2	4
	Brak wymaganych umiejętności – pracownik do przyuczenia		
Stolarz	Wykształcenie, doświadczenie	2	2
Ślusarz	Wykształcenie zawodowe	2	2
	Umiejętności		

* W tabeli zaprezentowano dane, dla których liczba wskazań wynosiła co najmniej 2.

Źródło: Badanie CATI - pracodawcy

Jak wynika z badania, przedsiębiorcy są najbardziej zainteresowani zatrudnieniem osoby bezrobotnej powracającej z zagranicy (99%), osoby bezrobotne zamieszkujące na wsi (97,0%) oraz osoby bezrobotne do 30. roku życia (93,9%). Respondenci podczas poszukiwania nowego pracownika najczęściej nie byłoby zainteresowani długotrwale bezrobotnymi (48,5%) oraz bezrobotnymi bez kwalifikacji zawodowych i bez doświadczenia zawodowego (po 43,4%).

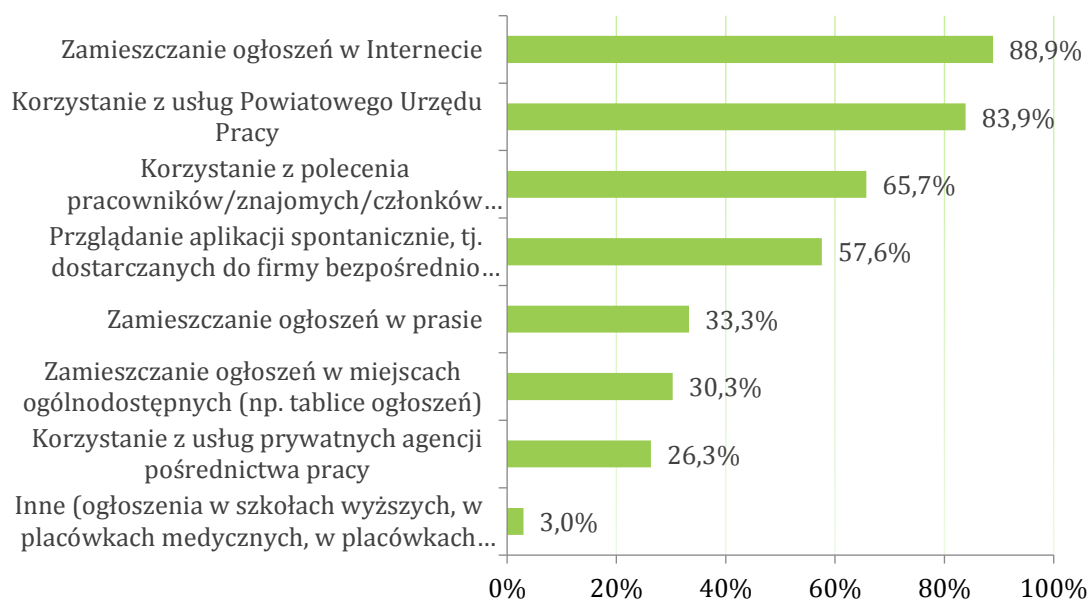
Tabela 34. Proszę wskazać, czy byliby Państwo zainteresowani zatrudnieniem pracowników należących do wymienionych grup? [n=99]

Wyszczególnienie	Tak	Nie	Trudno powiedzieć
Absolwenci szkół ponadgimnazjalnych	72,7%	23,2%	4,0%
Osoby bezrobotne do 30. roku życia	93,9%	1,0%	5,1%
Osoby bezrobotne powyżej 50 roku życia	75,8%	14,1%	10,1%
Osoby długotrwale bezrobotne	37,4%	48,5%	14,1%
Osoby bezrobotne bez kwalifikacji zawodowych	41,4%	43,4%	15,2%
Osoby bezrobotne bez doświadczenia zawodowego	41,4%	43,4%	15,2%
Osoby niepełnosprawne	49,5%	32,3%	18,2%
Osoby bezrobotne zamieszkujące na wsi	97,0%	2,0%	1,0%
Osoby bezrobotne powracające z zagranicy	99,0%	1,0%	0,0%
Osoby bezrobotne korzystające ze świadczeń z pomocy społecznej	61,6%	18,2%	20,2%
Osoby bezrobotne posiadające co najmniej jedno dziecko do 6 roku życia	71,7%	10,1%	18,2%
Osoby bezrobotne powracające do pracy po przerwie związanej z urodzeniem i wychowaniem dziecka	68,7%	11,1%	20,2%
Osoby bezrobotne opiekujące się osobami zależnymi	66,7%	9,1%	24,2%
Osoby bezrobotne posiadające co najmniej jedno dziecko niepełnosprawne do 18 roku życia	65,7%	9,1%	25,3%
Samotne matki lub samotni ojcowie wychowujący dzieci do 18 roku życia	64,6%	8,1%	27,3%
Osoby bezrobotne będące dłużnikiem alimentacyjnym	51,5%	18,2%	30,3%
Osoby w wieku od 18 do 25 roku życia pozostające poza zatrudnieniem, edukacją i szkoleniem (tzw. NEET)	25,3%	38,4%	36,4%
Cudzoziemców	51,5%	23,2%	25,3%

Źródło: Badanie CATI - pracodawcy

Przedsiębiorcy najczęściej poszukują pracowników poprzez zamieszczanie ogłoszeń w Internecie (88,9%) oraz korzystanie z usług Powiatowego Urzędu Pracy (83,9%). Ponad połowa respondentów korzysta również z polecenia pracowników/znajomych/członków rodziny (65,7%) oraz przeglądanie aplikacji spontanicznie (57,6%). Najmniej osób wskazało na usługi prywatnych agencji pośredniczenia pracy (26,3%).

Wykres 24. W jaki sposób poszukują Państwo pracowników? [n=99]

Źródło: Badanie CATI - pracodawcy

Cechy charakteryzujące pracowników

W toku badania przedsiębiorcy zostali poproszeni o wskazanie cech charakteryzujących pracowników, które są ich zdaniem najbardziej istotne. Dla 2/3 respondentów najważniejsze były posiadane umiejętności/ kwalifikacje (68,0%) oraz doświadczenie zawodowe (62,6%). Najmniejsze znaczenie w ich oczach ma płeć (1,5%), rzeczywiste umiejętności, siła fizyczna czy uczciwość (razem 1,5%).

Tabela 35. Jaki cechy charakteryzujące pracowników są dla Państwa najbardziej istotne z punktu widzenia pracodawcy [n=203]

Wyszczególnienie	Udział %
Posiadane uprawnienia/ kwalifikacje	68,0%
Doświadczenie zawodowe	62,6%
Chęć do pracy	56,7%
Gotowość do nabycia kwalifikacji	34,0%
Wykształcenie	27,1%
Mobilność terenowa	20,2%
Mobilność zawodowa	17,7%
Staż pracy	14,3%
Wiek	4,9%
Sytuacja rodzinna	4,9%
Płeć	1,5%
Inne (rzeczywiste umiejętności, siła fizyczna, uczciwość)	1,5%

Źródło: Badanie CATI - pracodawcy

Analiza odpowiedzi respondentów dotycząca umiejętności/ kwalifikacji pracowników wykazała, że dla przedsiębiorców największe znaczenie w procesie rekrutacji ma umiejętność obsługi komputera/ specjalistycznego oprogramowania (35,5%), umiejętność prowadzenia pojazdów (32,0%) czy umiejętności związane ze sprzedażą (25,1%).

Tabela 36. Jakie umiejętności/kwalifikacje pracowników są dla Państwa istotne w procesie rekrutacji? [n=203]

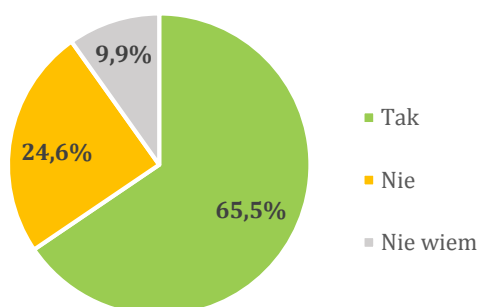
Wyszczególnienie	Udział %
Umiejętność obsługi komputera / specjalistycznego oprogramowania	35,5%
Umiejętność prowadzenia pojazdów (prawo jazdy kategorii B lub innych)	32,0%
Umiejętności związane ze sprzedażą (kasa fiskalna, terminal płatniczy, fakturowanie)	25,1%
Umiejętności z zakresu wykonywania prac budowlanych / elektrycznych	19,2%
Umiejętność obsługi maszyn i urządzeń	18,7%
Umiejętności z zakresu księgowości/ finansów / zarządzania / marketingu	17,2%
Umiejętności spawania / obróbki metalu	13,8%
Umiejętności z zakresu obsługi klienta (doradztwo, negocjacje itp.)	12,3%
Znajomość języków obcych	12,3%
Umiejętności związane ze świadczeniem usług osobistych oraz opiekuńczo – społecznych	8,9%
Inne	18,2%

Źródło: Badanie CATI - pracodawcy

Bariery w poszukiwaniu pracowników

Pracodawcy zapytani o trudności ze znalezieniem odpowiednich pracowników na lokalnym rynku pracy w znacznej większości (65,5%) odpowiedzieli, że występuje taki problem natomiast co czwarty ankietowany nie miał kłopotu ze znalezieniem pracownika (24,6%).

Wykres 25. Czy dostrzegają Państwo trudności w znalezieniu odpowiednich pracowników na lokalnym rynku pracy?

Źródło: Badanie CATI - pracodawcy

Przedsiębiorcy, którzy wykazali problem w znalezieniu odpowiedniego pracownika na lokalnym rynku pracy argumentowali to najczęściej brakiem odpowiednich umiejętności, kwalifikacji wśród kandydatów (50,7%). Znaczącym problemem był również brak doświadczenia zawodowego osób aplikujących (34,0%) oraz brak motywacji do pracy (21,7%). Rzadszą barierą okazała się trudność w łączeniu teorii z praktyką (6,4%) czy mobilność (4,9%).

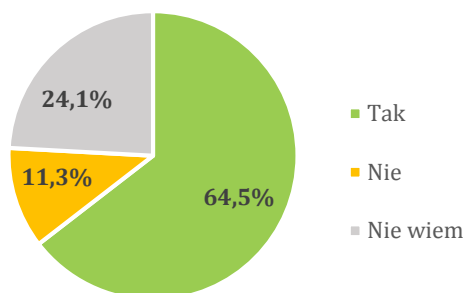
Tabela 37. Proszę wskazać, z czego Pana(i) zdaniem wynikają te trudności? [n=203]

Wyszczególnienie	Udział %
Brak odpowiednich umiejętności, kwalifikacji	50,7%
Brak doświadczenia zawodowego	34,0%
Brak motywacji do pracy	21,7%
Brak odpowiedniego kierunku wykształcenia	11,3%
Zbyt duże oczekiwania płacowe	10,8%
Brak odpowiedniego poziomu wykształcenia	10,3%
Brak dyspozycyjności	7,4%
Trudności w łączeniu teorii z praktyką	6,4%
Brak mobilności	4,9%

Źródło: Opracowanie własne

Blisko 2/3 pracodawców stwierdziło, iż na lokalnym rynku pracy brakuje pracowników w określonych zawodach. Odmiennej zdania było 11,3% badanych.

Wykres 26. Czy Państwa zdaniem na lokalnym rynku pracy brakuje pracowników w określonych zawodach [n=203]

Źródło: Badanie CATI - pracodawcy

Według wskazań przedsiębiorców największy deficyt pracowników występuje na stanowiska kierowca (37 wskazań) oraz pomocnicy budowlani (23 wskazań). Pracodawcy często wskazywali, iż na rynku brakuje operatorów maszyn (14 wskazań), stolarzy (13 wskazań), blacharzy (11 wskazań) czy spawaczy (11 wskazań).

Tabela 38. W jakich zawodach/stanowiskach pracy występuje deficyt? [n=131]

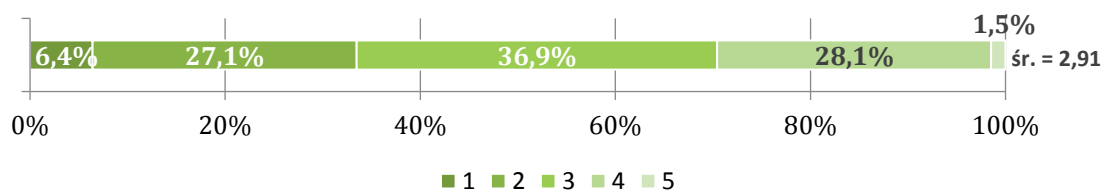
Zawód	Liczba wskazań	Zawód	Liczba wskazań
Kierowca	37	Mechanik samochodowy	6
Pomocnicy budowlani	23	Pielęgniarka	6
Operator maszyn	14	Tynkarz	6
Stolarz	13	Dekarz	5
Blacharz	11	Kosmetyczka	5
Spawacz	11	Lekarz	5
Cieśla	10	Magazynier	5
Nauczyciel	9	Murarz	5
Sprzedawca	8	Pracownicy produkcji	5
Kucharz	7	Wszystkie budowlane	4
Zbrojarz	7	Betoniarz	3
Fryzjer	6	Brukarz	3

* Tabela uwzględnia dane zawodów/stanowisk deficytowych, dla których liczba wskazań była większa niż 2.

Źródło: Badanie CATI - pracodawcy

Przedsiębiorcy w trakcie badania zostali poproszeni o ocenę dostosowania kształcenia do potrzeb pracodawców na lokalnym rynku pracy w skali od 1 do 5 (1 – ocena bardzo niska, 5 – ocena bardzo wysoka). Najwięcej osób twierdzi, że dostosowanie kształcenia do potrzeb pracodawców, ani nie jest dobre, ani złe. Więcej osób uważa jednak, że jest ono bardzo złe (6,4%) dostosowane, aniżeli bardzo dobrze (1,5%).

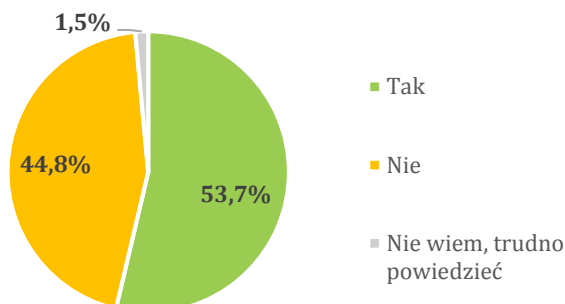
Wykres 27. Proszę ocenić dostosowanie kształcenia do potrzeb pracodawców na lokalnym rynku pracy w skali od 1 do 5, gdzie 1 - ocena bardzo niska, 5 - ocena bardzo wysoka. [n=203]

Źródło: Badanie CATI - pracodawcy

Ponad połowa badanych zadeklarowała, że zatrudnia absolwentów szkół ponadgimnazjalnych (53,7%), zaś negatywnych odpowiedzi udzieliło 44,8% badanych.

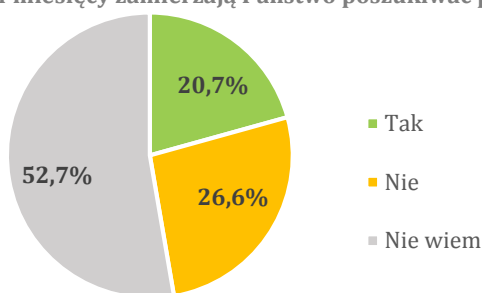
Wykres 28. Czy zatrudniają Państwo absolwentów szkół ponadgimnazjalnych? [n=203]

Źródło: Badanie CATI - pracodawcy

Ponad połowa przedsiębiorców nie potrafiła określić czy w ciągu najbliższych 24 miesięcy zatrudni pracowników, natomiast co piąta osoba rozważa w tym czasie podjąć próbę znalezienia nowego pracownika (20,7%).

Wykres 29. Czy w ciągu najbliższych 24 miesięcy zamierzają Państwo poszukiwać pracowników? [n=203]

Źródło: Badanie CATI - pracodawcy

Powodem, dla którego przedsiębiorcy poszukują kolejnych osób do pracy jest najczęściej plan rozbudowy firmy (31%), brak pracowników o odpowiednich kwalifikacjach (21,4%) oraz plan zakupu nowych maszyn i urządzeń (16,7%).

Tabela 39. Dlaczego będą Państwo poszukiwać pracowników? [n=42]

Wyszczególnienie	Udział %
Planujemy rozbudowę firmy	31,0%
Brakuje nam pracowników o odpowiednich kwalifikacjach i umiejętnościach	21,4%
Planujemy zakup nowych maszyn i urządzeń	16,7%
Planujemy zastosowanie nowych technologii/wdrożenie innowacji	14,3%
Nie wiem, trudno powiedzieć	2,4%
Inne (nowe zlecenia, odejście na emeryturę, urlop macierzyński, wyjazd za granicę dotychczasowych pracowników)	26,2%

Źródło: Badanie CATI - pracodawcy

W ciągu najbliższych 24 miesięcy najwięcej przedsiębiorców ma zamiar zatrudnić kierowców posiadających prawo jazdy kat. C, operatorów maszyn, nauczycieli oraz kucharzy - w każdym przypadku respondenci wskazali zawody po 3 razy.

Tabela 40. Ilu pracowników, w jakich zawodach i o jakich kwalifikacjach/umiejętnościach zamierzają Państwo poszukiwać w ciągu najbliższych 24 miesięcy? [n=41]

Zawód	Wymagane kwalifikacje/umiejętności	Liczba wskazań	Liczba osób
Kierowca	Prawo jazdy kat. C	3	5
Operator maszyny	Wykształcenie zawodowe	3	4
Nauczyciel	Znajomość języka angielskiego, hiszpańskiego (studia lub native speaker), pedagogika	3	3
Kucharz	Wykształcenie gastronomiczne, kursy, staż	3	3
Mechatronik	Technikum samochodowe	2	3
Murarz	Kurs zawodowy	2	3
Sprzedawca	Obsługa kasy fiskalnej	2	3
Galwanizer	Kurs, roczne doświadczenie	2	2
Pielęgniarka	Uprawnienia, szkoła pielęgniarska	2	2
Robotnik budowlany	Umiejętności korzystania z maszyn budowlanych, doświadczenie	2	2
Stolarz	Uprawnienia, doświadczenie	2	2
Suwnicowy	Kurs, roczne doświadczenie	2	2
Zbrojarz	Doświadczenie, uprawnienia	2	2

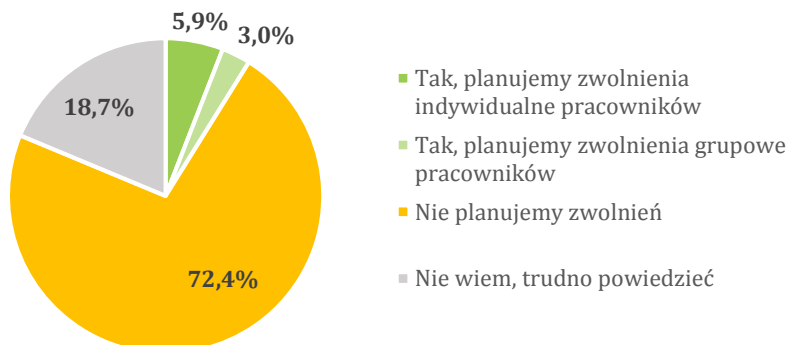
* Tabela zawiera jedynie zawody w przypadku, których odnotowano co najmniej dwa wskazania.

Źródło: Badanie CATI - pracodawcy

Zwolnienia pracownicze

Znaczna większość (72,4%) przedsiębiorców nie planuje w najbliższych 24 miesiącach zwalniać pracowników. Jakiegokolwiek zwolnienia planuje 8,9% respondentów (5,9% badanych udzieliło odpowiedzi, iż planuje zwolnienia indywidualne, zaś 3,0% - zwolnienia grupowe).

Wykres 30. Czy w ciągu najbliższych 12 miesięcy zamierzają Państwo zwalniać pracowników? [n=203]

Źródło: Badanie CATI - pracodawcy

Przedsiębiorcy, którzy planują w ciągu najbliższych 12 miesięcy zwolnienia pracownicze argumentowali swój wybór złą sytuacją finansową firmy (55,6%) oraz spadkiem popytu na dobra i usługi (38,9%). Wśród innych odpowiedzi znalazły się: mała efektywność, odejście na rentę/emeryturę, przejście na emeryturę właściciela/ choroba właściciela firmy, względy dyscyplinarne, zamknięcie działalności gospodarczej (44,4%)

Tabela 41. Dlaczego planują Państwo zwalniać pracowników? [n=18]

Wyszczególnienie	Udział %
Zła sytuacja finansowa firmy	55,6%
Spadek popytu na dobra i usługi	38,9%
Sezonowość produkcji i usług	11,1%
Wzrost kosztów pracy	5,6%

Wyszczególnienie	Udział %
Inne (mała efektywność, odejście na rentę/emeryturę, przejście na emeryturę właściciela/choroba właściciela firmy, względy dyscyplinarne, zamknięcie działalności gospodarczej)	44,4%

Źródło: Badanie CATI - pracodawcy

Jak wynika z deklaracji pracodawców w ciągu najbliższych 24 miesięcy zamierzają zwolnić łącznie 25 pracowników tj. 14 sprzedawców, 2 magazynierów oraz po jednym animatorze kultury, barman-kelnerze, kaletniku, mechaniku samochodowym, murarzu, operatorze sprzętu budowlanego, pomocy kuchennej, pracowniku budowlanym i tokarzu.

Tabela 42. Ilu pracowników i w jakich zawodach zamierzają Państwo zwolnić w ciągu najbliższych 24 miesięcy? [n=16]

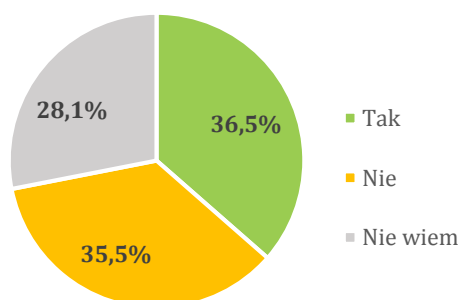
Zawód	Liczba osób
Sprzedawca	14
Magazynier	2
Animator kultury	1
Barman-kelner	1
Kaletnik	1
Mechanik samochodowy	1
Murarz	1
Operator sprzętu budowlanego	1
Pomoc kuchenna	1
Pracownik budowlany	1
Tokarz	1

Źródło: Badanie CATI - pracodawcy

Szkolenia pracownicze

W ciągu najbliższych 24 miesięcy częściej niż co trzeci przedsiębiorca planuje szkolenia dla pracowników np. kursy, szkolenia, studia (36,5%). Tym samym podobną liczbą osób udzieliła negatywnych odpowiedzi (35,5%).

Wykres 31. Czy w ciągu najbliższych 24 miesięcy planujecie Państwo szkolić pracowników (np. kursy, szkolenia, studia) [n=203]

Źródło: Badanie CATI - pracodawcy

Najwięcej pracodawców zadeklarowało, iż chce szkolić pracowników z zakresu edukacji, oświaty, nauki języków obcych (19 osób) oraz w transporcie, logistyce, spedycji – przede wszystkim kierowców ciężarowych (12 osób). Przedsiębiorcy zamierza szkolić również w zakresie obsługi maszyn CNC, obróbki metalu (11 osób), spawania (10 osób), fryzjerstwa, kosmetyce, pielęgnacji ciała (9 osób).

Tabela 43. W jakim zakresie i jaką liczbę osób zamierzają Państwo szkolić? [n=74]

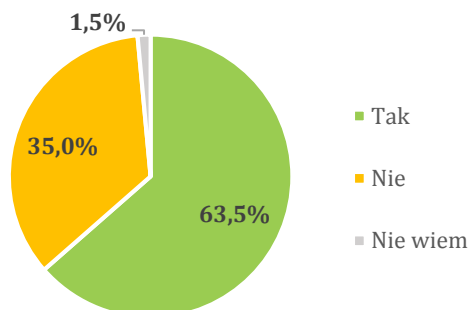
Zakres szkoleń	Tematyka szkolenia	Liczba osób
Edukacja, oświata	RODO w oświacie, nauka języka angielskiego (biznesowego), nauka języka niemieckiego, metodyka nauczania przedmiotu, prawa oświatowe, higiena szkolna, pedagogika specjalna, e-nauczyciel	19
Transport, logistyka, spedycja	Kierowca kat. C, C+E, spedytor, studia logistyczne	12
Obsługa maszyn CNC, obróbka metalu	Szlifierka, frezarka, tokarka, technologia powłok, skrawanie, metalurgia – studia podyplomowe	11
Spawanie	Spawacz gazowy i elektryczny, migomat	10
Fryzjerstwo, kosmetyka, pielęgnacja ciała	Fryzjerstwo, stylistka, makijaż permanentny, kosmetyczka, kurs robienia paznokci	9
Obsługa sprzętu budowlanego		8
Obsługa wózków widłowych, jezdnych, ciągników	Obsługa wózków widłowych, jezdniowych i podestów, ciągników	7
Obsługa komputera i programów	Nowe technologie, technologie informacyjne, kurs geodezyjne programy graficzne, nowoczesne technologie w cukiernictwie	6
Praca w handlu	Obsługa kasy fiskalnej, sprzedawca, kasjer (fakturzysta)	6
Budownictwo	Pracownik budowlany, murarz-renowator, betoniarz-zbrojarz, roboty tynkarskie, wykończenie wnętrz	5
Księgowość, rachunkowość, podatki	Kurs rachunkowości, rachunkowość - studia podyplomowe, rachunkowość leasingu, prawo podatkowe, kosztorysowanie napraw powypadkowych	5
Operator piły, pilarki	Kurs pilarza, obsługa piły traktowej	4
Gastronomia	Kelner, barman-barista, kucharz	4
Medycyna	Medycyna estetyczna, asystentka stomatologiczna, nagłe stany w stomatologii	3
Branża motoryzacyjna	Mechanik motocyklowy, szkolenie doszkalające w zawodzie lakiernik	2
Elektryka	Elektryk, elektromechanik	2
Branża ubezpieczeniowa	Agent ubezpieczeniowy	1
Opieka	Opieka nad osobą starszą	1
Produkcja	Magazynier	1
BHB	BHB	1
Fundusze publiczne	Zamówienia publiczne	1
Nieruchomości	Nowe zasady najmu	1
Fundusze unijne	Projekty unijne	1

Źródło: Badanie CATI - pracodawcy

Współpraca z Powiatowym Urzędem Pracy

Na pytanie o współpracę z Powiatowym Urzędem Pracy na przestrzeni ostatnich 24 miesięcy znaczna większość (63,5%) przedsiębiorców potwierdziła taką kooperację.

Wykres 32. Czy w ciągu ostatnich 24 miesięcy Pana(i) firma współpracowała z Powiatowym Urzędem Pracy? [n=203]

Źródło: Badanie CATI - pracodawcy

Najczęstszymi formami wsparcia świadczonymi przez Powiatowy Urząd Pracy pracodawcom, o których ankietowani słyszeli było pośrednictwo pracy (95,3%), szkolenia (93,0%), a także staże (92,2%). Jak się okazało były to również najczęściej wskazywane formy wsparcia, z których korzystali. Z pośrednictwa pracy skorzystało 73,6% przedsiębiorców, z staży – 66,7%, a szkoleń 65,1%. Najrzadziej badani słyszeli o przygotowaniu zawodowym dorosłych (59,7%). Jednocześnie respondenci najrzadziej korzystali z takich form wsparcia jak roboty publiczne (7,8%) oraz prace społecznie użytecznych (6,2%). Jak wynika z przeprowadzonego badania pracodawcy najchętniej skorzystaliby z takich form wsparcia przez Powiatowy Urząd Pracy jak pośrednictwo pracy (79,1%), staż (68,2%), wsparcie w ramach Krajowego Funduszu Szkoleniowego (63,6%). Z kolei rzadziej wybraliby wsparcie w postaci prac społecznie użytecznych (27,9%) i robót publicznych (27,1%). Mimo, iż Powiatowy Urząd Pracy nie oferuje bonów stażowych, 48,8% pracodawców wykazało zainteresowanie takim wsparciem.

Tabela 44. Proszę wskazać, o jakich formach wsparcia świadczonych przez Powiatowy Urząd Pracy pracodawcom Państwo słyszeli, z jakich Państwo do tej pory korzystali oraz z jakich chcieliby Państwo skorzystać [n=129]

Forma wsparcia	Słyszeliśmy	Korzystaliśmy	Chcielibyśmy skorzystać
Pośrednictwo pracy	95,3%	73,6%	79,1%
Szkolenie	93,0%	65,1%	61,2%
Staż	92,2%	66,7%	68,2%
Poradnictwo zawodowe	86,8%	38,8%	53,5%
Wsparcie w ramach Krajowego Funduszu Szkoleniowego	86,8%	53,5%	63,6%
Bon zatrudnieniowy	79,8%	32,6%	51,2%
Bon szkoleniowy	72,9%	32,6%	50,4%
Refundacja kosztów wyposażenia lub doposażenia stanowiska pracy	72,9%	27,1%	51,9%
Bon stażowy	70,5%	32,6%	48,8%
Prace interwencyjne	68,2%	13,2%	31,0%
Roboty publiczne	65,1%	7,8%	27,1%
Jednorazowa refundacja składek na ubezpieczenia społeczne	65,1%	31,8%	53,5%
Zatrudnienie wspierane	65,1%	21,7%	40,3%
Prace społecznie użyteczne	64,3%	6,2%	27,9%
Przygotowanie zawodowe dorosłych	59,7%	11,6%	29,5%

Przedsiębiorcy zostali również zapytani o formy wsparcia w ramach Krajowego Funduszu Szkoleniowego. Z analizy udzielonych odpowiedzi wynika, że najczęściej osób (71,4%) słyszało o kursach i studiach podyplomowych realizowanych z inicjatywy pracodawcy lub za jego zgodą. Z tej formy wsparcia chciałoby skorzystać również najczęściej osób (67%). Natomiast najczęstszą formą z której pracodawcy korzystali to egzaminy umożliwiające uzyskanie dokumentów potwierdzających nabycie umiejętności, kwalifikacji lub uprawnień zawodowych (63,2%).

Tabela 45. O jakich formach wsparcia w ramach Krajowego Funduszu Szkoleniowego Państwo słyszeli, z jakich Państwo korzystali, a z jakich chcieliby Państwo skorzystać? [n=203]

Forma wsparcia w ramach KFS	Słyszeliśmy	Korzystaliśmy	Chcielibyśmy skorzystać
Kursy i studia podyplomowe realizowane z inicjatywy pracodawcy lub za jego zgodą	71,4%	59,3%	67,0%
Studia podyplomowe realizowane z inicjatywy pracodawcy lub za jego zgodą	47,8%	28,9%	33,5%
Egzaminy umożliwiające uzyskanie dokumentów potwierdzających nabycie umiejętności, kwalifikacji lub uprawnień zawodowych	42,9%	63,2%	46,3%
Ubezpieczenie od następstw nieszczęśliwych wypadków w związku z podjęciem kształcenia	38,9%	31,6%	40,9%
Badania lekarskie i psychologiczne wymagane do podjęcia kształcenia lub pracy zawodowej po ukończonym kształceniu	38,4%	26,9%	42,4%
O żadnych	21,2%	-	-

Źródło: Badanie CATI - pracodawcy

Badanie jakościowe z przedsiębiorcami

W ramach badania jakościowego pozyskano wywiady od 5 przedsiębiorców ze Strzelec Krajeńskich, których firmy różniły się branżą działalności oraz wielkością. Respondenci zgodnie stwierdzili, że najwięcej miejsc pracy na lokalnym rynku generują firmy związane z obróbką drewna.

Następnie poproszono badanych o ocenę sytuacji na lokalnym rynku pracy i wskazanie możliwości jej poprawy. Zdaniem respondentów brakuje pracowników chętnych do pracy i posiadających odpowiednie kwalifikacje. Natomiast drugim problemem jest zatrzymanie istniejącej kadry do czego mogą się przyczyniać niskie zarobki. Zdaniem respondentów podniesienie stawek wynagrodzeń może poprawić sytuację na lokalnym rynku pracy.

Zdaniem respondentów najbardziej pożądanymi pracownikami są ludzie posiadający konkretne kwalifikacje zawodowe, jednak niektórzy są zdecydowani odpowiednio wyszkolić nowego pracownika.

Badani byli zdania, że lokalny poziom szkolnictwa nie jest dostosowany do rynku pracy głównie ze względu na bardzo małą liczbę lub brak szkół przygotowujących do wykonywania najpotrzebniejszych w regionie zawodów.

Na lokalnym rynku pracy brakuje ludzi posiadających konkretne kwalifikacje i uprawnienia m.in. spawaczy, elektryków, operatorów wózków widłowych.

W opinii respondentów najbardziej pożądanymi kompetencjami miękkimi są umiejętność samodzielnego motywowania się do pracy i umiejętność pracy w zespole. Są to jednocześnie najbardziej deficytowe kompetencje na lokalnym rynku pracy.

Zapytani pracodawcy najczęściej rekrutują korzystając z poleceń lub przyjmują ludzi, którzy sami do nich przyszli. Często wykorzystywaną formą zatrudniania pracowników jest skorzystanie z PUP.

Respondenci, którzy skorzystali z pomocy Powiatowego Urzędu Pracy najczęściej mieli udzielone wsparcie w formie organizacji kursów dla pracowników lub pobierali dofinansowania.

Niektórzy z badanych pracodawców skorzystali z kursów i dopłat do nich z Krajowego Funduszu Szkoleniowego.

Badanie jakościowe z pracownikami Wojewódzkiego Urzędu Pracy w Zielonej Górze

W badaniu jakościowym z udziałem pracowników Wojewódzkiego Urzędu Pracy w Zielonej Górze udział wzięły 2 osoby.

Badani poproszeni o ocenę regionalnego rynku pracy jednomyślnie twierdzili, że sytuacja się poprawia, a bezrobocie w województwie spada

Problem bezrobocia i bezrobocia długotrwałego nadal istnieje w województwie, jednak jest on sukcesywnie zmniejszany poprzez podejmowanie działań mających na celu zaktywizowanie tych osób. Mimo że, niektóre osoby posiadają zdezaktualizowane uprawnienia do wykonywania zawodu to mogą one znaleźć zatrudnienie jako pomocnicy.

Respondenci jednomyślnie stwierdzili, że nie posiadają danych na temat reakcji przedsiębiorców na zmieniające się warunki na lokalnym rynku pracy.

W opinii badanych szkolnictwo nie jest dobrze przystosowane do potrzeb lokalnego rynku pracy. Tę sytuację może poprawić współpraca pracodawców ze szkołami polegająca zgłaszaniu przez nich zapotrzebowania na pracowników o określonych kwalifikacjach. Szkolenia prowadzone przez PUP również nie przynoszą oczekiwanych rezultatów.

Według pracowników WUP w Zielonej Górze podejmowane działania i oferowane wsparcie dobrze odpowiadają potrzebom rynku pracy.

Zdaniem jednego z respondentów najskuteczniejszymi instrumentami wsparcia oferowanymi przez urząd są staże i prace interwencyjne. Natomiast drugi uważa, że to pytanie powinno być skierowane do Powiatowego Urzędu Pracy.

W opinii badanych do najczęstszych przyczyn bezrobocia należą: problemy komunikacyjne, nieaktualne uprawnienia, brak doświadczenia, wiek 50+ czy posiadanie małych dzieci.

Zdaniem respondentów największym wsparciem powinny zostać objęte osoby, które przekroczyły 50. rok życia, mają małe dzieci lub są niepełnosprawne.

Badani jako determinanty zwiększające ryzyko przynależności do grupy bezrobotnych wymienili m.in. dziedziczenie bezrobocia, brak możliwości zapewnienia dziecku opieki na czas pracy rodzica, niskie płace, cechy indywidualne utrudniające znalezienie zatrudnienia np. niepunktualność.

W opinii respondentów głównymi determinantami długotrwałego bezrobocia są: naśladowanie zachowań bezrobotnych rodziców, wiek, samotne rodzicielstwo, nałogi, brak kwalifikacji, miejsce zamieszkania utrudniające dojazdy do pracy.

Zdaniem jednego z badanych osoby bezrobotne chcą podejmować pracę na stanowiskach zgodnych z ich wykształceniem. Natomiast według drugiego pytanie to należy skierować do pracowników Powiatowego Urzędu Pracy.

Badanie jakościowe z przedstawicielami Powiatowego Urzędu Pracy w Strzelcach Krajeńskich

W ramach badania przeprowadzono dwa indywidualne wywiady pogłębione z przedstawicielami Powiatowego Urzędu Pracy w Strzelcach Krajeńskich.

Z badania jakościowego z przedstawicielami Powiatowego Urzędu Pracy w Strzelcach Krajeńskich wynika, iż sytuacja na lokalnym rynku pracy nieco się poprawiła, gdyż dostrzegalny jest spadek poziomu bezrobocia. Niemniej jednak na rynku pracy powiatu strzelecko-drezdeneckiego występuje problem z grupą osób długotrwale bezrobotnych, które stale nie podejmują zatrudnienia – w głównej mierze przyczynami niepodjęcia pracy przez te osoby są problemy z komunikacją w powiecie (brak możliwości dojazdu do pracy), konieczność opieki nad dzieckiem, a także brak chęci do pracy. Istniejące problemy trudno jest zniwelować, wobec czego respondenci są zdania, że sytuacja na lokalnym rynku pracy raczej nie zmieni się w najbliższych latach. Warto nadmienić, że jeden z badanych dostrzega szansę na ograniczenie problemu dotyczącego braku osób chętnych do pracy we wzroście poziomu wynagrodzeń.

W ocenie jednego z respondentów reprezentujących Powiatowy Urząd Pracy w Strzelcach Krajeńskich, współpraca jednostki z lokalnymi przedsiębiorcami układa się dobrze. Jeśli pojawia się taka potrzeba, przedsiębiorcy zgłaszają się do urzędu pracy, by skorzystać z jego oferty i pozyskać pracowników.

Zdaniem badanych największe zapotrzebowanie w powiecie strzelecko-drezdeneckim dotyczy obecnie następujących zawodów: ślusarzy i ich pomocników, sprzedawców, pracowników produkcyjnych, spawaczy, piekarzy, stolarzy, księgowych, kierowców, kucharzy oraz pomocy kuchennych. Respondenci podkreślali, że to zapotrzebowanie wynika ze specyfiki lokalnego rynku pracy, wobec czego nie ulegnie zmianom w najbliższych latach.

W trakcie wywiadów respondenci podkreślali, że obecnie lokalni pracodawcy w swoich ofertach najczęściej zamieszczają wymóg chęci do pracy, obniżając tym samym swoje wymagania względem kandydatów. Pracodawcy coraz częściej są gotowi, by indywidualnie dokształcić nowozatrudnionych pracowników, ważne jest jednak, by ci byli zaangażowani i chętni do pracy. Istotnym jest, że zapotrzebowanie na kwalifikacje koreluje z zapotrzebowaniem na zawody, wobec czego obecnie duże zapotrzebowanie zgłaszane jest na uprawnienia niezbędne do wykonywania najbardziej poszukiwanych zawodów. W związku z powyższym – zdaniem badanych – pracodawcy zgłaszają zapotrzebowanie m.in. na uprawnienia wymagane do pracy na stanowisku spawacza. Badani wskazywali, że niejednokrotnie wymagane są także prawo jazdy, książeczka do celów sanitarno-epidemiologicznych oraz umiejętność czytania rysunku technicznego.

Respondenci podkreślali, że każde spośród oferowanych przez urząd instrumentów i usług są potrzebne, a tym samym skuteczne w przypadku grupy, dla której są przeznaczone. Można zatem stwierdzić, iż oferowane przez urząd wsparcie odpowiada na potrzeby lokalnego rynku pracy. Badani w swoich wypowiedziach podkreślali, że często zgłaszane jest zapotrzebowanie na staże, szkolenia indywidualne, poradnictwo zawodowe. Niejednokrotnie pojawia się również zapotrzebowanie na bony szkoleniowe oraz bony na zasiedlenie.

Zdaniem respondentów środki z Funduszu Pracy w badanej jednostce są wystarczające – w żadnym z obszarów działania nie występuje ich deficyt. Co istotne, w razie potrzeby niewykorzystane w jednym obszarze działania środki mogą zostać przesunięte do innego obszaru, w którym występuje większe zapotrzebowanie, a na który środki zostały już wykorzystane.

Osoby długotrwale bezrobotne stanowią według badanych najliczniejszą grupę, która jest raczej niechętna do współpracy ani też do podjęcia zatrudnienia. Osoby w tej grupie niejednokrotnie uzależnione są od korzystania ze świadczeń i zasiłków – rejestrują się w urzędzie jedynie w celu uzyskania ubezpieczenia

zdrowotnego. Należy podkreślić, że liczne grupy bezrobotnych stanowią osoby niepełnosprawne oraz zmagające się z problemami zdrowotnymi. Wśród bezrobotnych często występują także osoby z uzależnieniami.

Zdaniem respondentów wsparciem w szczególności powinny zostać objęte bezrobotne kobiety posiadające dzieci (pomoc w znalezieniu bądź dofinansowaniu opieki dla dzieci np. żłobki), a także osoby niemobilne (pomoc w zorganizowaniu dojazdu bądź rozwiązanie problemu z komunikacją w powiecie).

W opinii respondentów, w powiecie największym zainteresowaniem osób bezrobotnych cieszą się kursy na wózki widłowe, kursy operatora koparko-ładowarki, a także te dające uprawnienia elektryczne i spawalnicze, jak również w zakresie obsługi kasy fiskalnej.

Problemy z komunikacją w powiecie zwiększają ryzyko pogłębienia się problemu długotrwałego bezrobocia na lokalnym rynku pracy – brak możliwości dojazdu do pracy oraz znikome szanse na poprawę tej sytuacji mogą spowodować, że grupa osób długotrwale bezrobotnych w kolejnych latach będzie się powiększać. Zdaniem respondentów to właśnie problem z dojazdem jest jednym z czynników, który najbardziej zwiększa ryzyko dostania się do grupy osób długotrwale bezrobotnych. Według badanych determinanty społeczne i ekonomiczne także często zwiększają ryzyko dostania się do wskazanej grupy. Niejednokrotnie także w rodzinach powielane są pewne wzorce – w tym również bezrobocie (kolejne pokolenia w rodzinie nie podejmują pracy).

Zdaniem respondentów trudno jest jednoznacznie określić największe zainteresowanie konkretnymi zawodami, gdyż jest to zależne indywidualnie od osób bezrobotnych, a niejednokrotnie także od formy wsparcia, w której uczestniczyli. Niemniej jednak badani podjęli próbę wskazania stanowisk, którymi bezrobotni wyrażają zainteresowanie, wskazując następujące zawody: pracownicy produkcyjni, sprzedawcy, spawacze, pracownicy biurowi. W badaniu podkreślono, że preferowana jest często praca na jedną zmianę – w szczególności przez kobiety oraz osoby powyżej 50 roku życia.

Badanie jakościowe z przedstawicielami Starostwa Powiatowego w Strzelcach Krajeńskich

W badaniu jakościowym z przedstawicielami Starostwa Powiatowego w Strzelcach Krajeńskich wzięły udział 2 osoby.

Zdaniem respondentów głównymi problemami społecznymi w powiecie są m.in.: niski poziom kształcenia, bezdomność, bezrobocie, długie kolejki do lekarzy specjalistów.

Zdaniem respondentów słabymi stronami powiatu są lokalizacja i brak strefy ekonomicznej, natomiast mocną stroną są tereny atrakcyjne turystycznie.

Na lokalnym rynku pracy istnieją grupy osób, które zamieszkują tereny byłego PGR-u oraz tereny wiejskie i nie chcą one podejmować zatrudnienia.

W opinii badanych na rynku pracy istnieją grupy osób, które nie podejmują zatrudnienia ze względu na brak chęci lub miejsce zamieszkania.

Większość realizowanych programów mających zredukować bezrobocie przynosi zamierzone efekty.

Zdaniem respondentów obecnie nie ma możliwości zmniejszenia bezrobocia na lokalnym rynku.

W opinii badanych najwięcej miejsc pracy generują obecnie takie branże jak budownictwo i służba zdrowia.

Zdaniem respondentów poziom wykształcenia mieszkańców regionu jest nieadekwatny do potrzeb lokalnego rynku pracy.

Badane osoby wskazały na konieczność objęcia wsparciem takie grupy bezrobotnych jak m.in. osoby 50+, cudzoziemcy i niepełnosprawni.

Zdaniem respondentów do determinant zwiększających ryzyko dostania się do grupy osób bezrobotnych należą czynniki indywidualne i kulturowe.

Kluczowe wnioski

Powiat

- W powiecie strzelecko-drezdeneckim nastąpił spadek liczby ludności w wieku produkcyjnym o 5,4% w porównaniu do roku 2014.
- W roku 2018 na lokalnym rynku nastąpił wzrost wskaźnika przedsiębiorczości o 11,73%.
- Stopa bezrobocia w województwie strzelecko – drezdeneckim, mimo że zmalała w analizowanym okresie nadal pozostaje dużo wyższa niż w województwie lubelskim i całej Polsce.
- W 2018 roku, 42% ogółu bezrobotnych stanowiły osoby młode w wieku do 35 lat.
- Niepokojącym zjawiskiem w powiecie strzelecko-drezdeneckim jest rosnąca dysproporcja między zatrudnieniem kobiet i mężczyzn. Równocześnie osoby z najniższym wykształceniem mają największy problem ze znalezieniem zatrudnienia.

Osoby bezrobotne

- Zdecydowana większość uczestników badania posiadała staż pracy powyżej 1 roku.
- Głównym źródłem dochodów dla bezrobotnych były dochody z pracy innego członka/innych członków gospodarstwa domowego (89,5%) oraz Świadczenie z Programu Rodzina 500+ (26,1%).
- Najczęściej wskazywanymi przyczynami utraty pracy była redukcja etatów w przedsiębiorstwie (30,0%). Natomiast sposób w jaki został zakończony ostatni stosunek pracy to rozwiązanie stosunku pracy za porozumieniem stron (56,8%)
- Dla 88,2% badanych bezrobotnych głównym celem rejestracji w Urzędzie Pracy było otrzymanie świadczeń i ubezpieczenia zdrowotnego.
- Osoby bezrobotne stwierdziły, że w celu znalezienia nowej pracy sięgają najczęściej do Internetu (48,2%) oraz szukają ofert w Powiatowym Urzędzie Pracy (47,1%).
- Uczestnicy badania, którzy nie poszukują pracy argumentowały swój wybór problemami zdrowotnymi (38,0%) oraz koniecznością opieki nad dzieckiem (29,4%)
- Najczęściej wymienianą barierą w poszukiwaniu zatrudnienia był brak ofert na lokalnym rynku pracy (32,5%) jak również zbyt niskie oferowane wynagrodzenie (26,1%). Jednocześnie blisko co trzeci respondent przyznał, iż chciałby zarabiać od 2 000 do 2 499 zł netto miesięcznie, a 22,8% w przedziale 2 500 – 2 999 zł.
- 45,6% badanych nie widzi przeszkód aby obecna sytuacja utrudniałaby znalezienie i podjęcie zatrudnienia.
- 23,7% respondentów skorzystało w ciągu ostatnich 12 miesięcy z jakichś form kształcenia, przy czym najwięcej osób skorzystało ze szkoleń i kursów.
- 40,6% bezrobotnych zadeklarowało chęć uczestniczenia w ciągu kolejnych dwóch lat w kursach organizowanych przez Urząd Pracy.

Pracodawcy

- 3 na 4 pracodawców oceniło kondycję ekonomiczną swojego przedsiębiorstwa jako dobrą lub raczej dobrą.
- 37,4% przedsiębiorstw planuje inwestycje w ciągu najbliższy 24 miesięcy, a w przypadku 76,3% wpłyną one na wzrost zatrudnienia w firmie. Równocześnie co piąty pracodawca (20,7%), który wziął udział w badaniu w ciągu najbliższych 24 miesięcy zamierza poszukiwać nowego pracownika.
- Pracodawcy szukają nowych pracowników, ponieważ ciągle brakuje pracowników o odpowiednich kwalifikacjach i umiejętnościach (83,8%).
- Jak wynika z deklaracji 99 pracodawców, w najbliższym czasie poszukiwać będą przede wszystkim kierowców oraz pracowników budowlanych.
- Przedsiębiorcy najchętniej poszukują osoby bezrobotne powracające z zagranicy (99,0%), osoby bezrobotne zamieszkujące na wsi (97,0%) oraz osoby bezrobotne do 30. roku życia (93,9%).

- Pracodawcy publikują ogłoszenia w sprawie pracy najczęściej w Internecie (88,9%) lub korzystają z usług Powiatowego Urzędu Pracy (83,9%).
- Cenionymi cechami wśród pracowników jest posiadanie uprawnień/ kwalifikacji (68,0%) oraz doświadczenie zawodowe (62,6%). Jednocześnie 65,5% pracodawców dostrzega problem ze znalezieniem pracownika z powodu braku powyższych cech.
- 53,7% przedsiębiorstw zatrudniało absolwentów szkół ponadgimnazjalnych, a 36,5% pracodawców przyznało, iż planuje w najbliższym czasie szkolenia dla pracowników.

Badania jakościowe (IDI)

- Zrealizowane badania jakościowe potwierdzają wyniki badań ilościowych nt. obecnej sytuacji na rynku pracy. Zdaniem uczestników badania brakuje pracowników z odpowiednimi kwalifikacjami. Zwracają jednak uwagę, iż brak odpowiedniej kadry spowodowane jest często zbyt niskim oferowanym wynagrodzeniem.
- Przedsiębiorcy dostrzegają, że lokalna edukacja zawodowa nie jest dostosowana do rynku pracy głównie ze względu na bardzo małą liczbę lub brak odpowiednich szkół praktycznie przygotowujących do zawodu. Taką samą opinię wyrazili pracownicy Wojewódzkiego Urzędu Pracy. Przedstawiciele WUP w Zielonej Górze oraz Starostwa Powiatowego w Strzelcach Krajeńskich zwrócili uwagę, iż bezrobocie najczęściej dotyka osoby 50+, posiadające małe dzieci, a także osoby nieposiadających kwalifikacji i doświadczenia w zawodzie. Sytuacja pogłębia się tym bardziej zwłaszcza, że pracodawcy szukają na rynku pracy najchętniej bezrobotnych do 30 roku życia oraz osób powracających z doświadczeniem zdobytym za granicą, a niechętnie zatrudniliby osoby długotrwale bezrobotne.
- Przedstawiciele Powiatowego Urzędu Pracy dostrzegają największy problem z grupą osób długotrwale bezrobotnych, osobami bezrobotnymi z powodu konieczności opieki nad dzieckiem. Ponadto bezrobotni wykazują brak chęci do pracy natomiast pracodawcy w celu przyciągnięcia pracownika stwarzają szansę i są gotowi by indywidualnie dokształcić nowozatrudnionych pracowników.
- Problemy komunikacyjne w powiecie przyczyniają się do zwiększenia grupy osób długotrwale bezrobotnych. W związku z czym utrwalane są wśród młodych osób takie wzorce jak niezaradność, bierność czy bezczynność. Dlatego ważna jest natychmiastowa aktywizacja bezrobotnych poprzez różnego rodzaju formy wsparcia oferowane przez Powiatowy Urząd Pracy.
- Pracownicy Powiatowego Urzędu Pracy dostrzegają na strzelecko-dreźnieckim rynku pracy trwały deficyt w zawodach: ślusarzy i ich pomocników, sprzedawców, pracowników produkcyjnych, spawaczy, piekarzy, stolarzy, księgowych, kierowców, kucharzy oraz pomocy kuchennych. Dlatego ważne jest prowadzenie szkoleń i kursów w tych zawodach.

Rekomendacje

Grupa	Działania
Kobiety	Dla blisko co trzeciej kobiety przyczyną utraty pracy była konieczność opieki nad dzieckiem. Rekomenduje się dofinansowanie kosztu opieki nad dzieckiem np. sfinansowanie opieki świadczonej przez nianie. Rozwiązaniem może okazać się promowanie wśród przedsiębiorców elastycznych godzin pracy lub oferowanie pracy zdalnej.
Osoba bezrobotna do 30 roku życia	Dostosowanie oferty szkoleniowej do potrzeb zgłaszanych przez przedsiębiorców – położenie nacisku na zdobycie doświadczenia oraz praktycznych umiejętności. Podjęcie działań umożliwiających rozszerzenie kompetencji uczniów już w trakcie nauki w szkołach branżowych i technicznych – dodatkowe kursy poparte certyfikatami. Wejście na rynek pracy osób młodych nie jest łatwe, zaś organizacja staży przynosi relatywnie wysoką efektywność dlatego ważne jest zwiększenie środków na realizację tej formy wsparcia.
Osoba bezrobotna powyżej 50 roku życia	14,2% osób skorzystało z jakichkolwiek form kształcenia w ostatnich 12 miesiącach. Rekomenduje się opracowanie kampanii zachęcającej osoby powyżej 50 roku życia do ciągłego podnoszenia swoich kwalifikacji. Znaczna część pracodawców uważa, że brakuje pracowników z doświadczeniem, dlatego proponuje się przeprowadzenie kampanii promującej osoby powyżej 50 roku życia jako pracowników z doświadczeniem. Rozpowszechnianie wśród bezrobotnych powyżej 50 roku życia informacji o możliwościach skorzystania ze szkoleń, staży, prac interwencyjnych.
Osoba długotrwale bezrobotna	37,4% pracodawców byłaby skłonna do zatrudnienia osoby długotrwale bezrobotnej. Dlatego proponuje się promocję idei stałego odnawiania, rozwijania i doskonalenia kwalifikacji zawodowych poprzez kursy i szkolenia aby przyszli pracodawcy zauważyli potencjał wśród tej grupy. Aktywizacja bezrobotnych do uzyskiwania dokumentów potwierdzających kwalifikacje formalne i uprawnienia, ponieważ szybko rozwijająca się technologia prowadzi do zdezaktualizowania umiejętności zawodowych.
Osoba bezrobotna zamieszkująca na wsi	W powiecie występują problemy z komunikacją, które są barierą w dotarciu do pracy. Zachęca się pomoc w zorganizowaniu dojazdu lub dofinansowanie dla osób dojeżdżających do miasta. Rozwiązaniem może okazać się promowanie wśród przedsiębiorców elastycznych godzin pracy lub oferowanie pracy zdalnej.

Spis wykresów

Wykres 1. Podmioty gospodarki na 10 tys. mieszkańców w wieku produkcyjnym	8
Wykres 2. Stopa bezrobocia w powiecie strzelecko-drezdeneckim na tle województwa lubuskiego i kraju w latach 2014 - 2019	13
Wykres 3. Płeć [n=456]	19
Wykres 4. Wiek [n=456]	19
Wykres 5. Miejsce zamieszkania [n=456]	19
Wykres 6. Ile wynosi Pana(-ni) dotychczasowy staż pracy [n=456]	20
Wykres 7. Czas pozostawiania bez pracy [n=396]	22
Wykres 8. W jaki sposób został zakończony ostatni stosunek pracy – możliwość wskazania kilku odpowiedzi [n=456]	23
Wykres 9. Czy w Pana(-ni) opinii Pana(-ni) obecna sytuacja umożliwia znalezienie i podjęcie zatrudnienia [n=456]	23
Wykres 10. Czy przewiduje Pan(i) ile czasu może Panu(-ni) zająć znalezienie i podjęcie zatrudnienia [n=456]	24
Wykres 11. Kiedy był(a)by Pan(i) gotowy(-wa) podjąć pracę, gdyby w tym tygodniu zaoferowano ją Panu(-ni) [n=456]	24
Wykres 12. Proszę wskazać, jaki jest oczekiwany przez Pana(-nią) poziom wynagrodzenia netto, tj. „na rękę” [n=456]	24
Wykres 13. Proszę określić, w jaki sposób zwykle poszukuje Pan(i) pracy – możliwość wskazania kilku odpowiedzi [n=456]	25
Wykres 14. Proszę ocenić swoje umiejętności w zakresie poniższych aspektów [n=456]	27
Wykres 15. Czy odbył Pan(i) jakąkolwiek rozmowę kwalifikacyjną [n=456]	28
Wykres 16. Czy kiedykolwiek zaproponowano Panu(-ni) pracę bez jakiejkolwiek umowy, tj. „na czarno” [n=456]	29
Wykres 17. Jaki był cel Pana(-ni) rejestracji w Urzędzie Pracy – możliwość wskazania kilku odpowiedzi [n=456]	30
Wykres 18. Proszę również ocenić swoje zadowolenie z udziału w skali od 1 do 5, gdzie 1 - bardzo niska ocena 5 - bardzo wysoka ocena	32
Wykres 19. Czy w perspektywie kolejnych 2 lat chciał(a)by Pan(i) wziąć udział w szkoleniach i kursach organizowanych przez urząd pracy [n=456]	33
Wykres 20. Proszę określić kondycję Państwa przedsiębiorstwa [n=203]	36
Wykres 21. Czy planują Państwo jakieś inwestycje w ciągu najbliższych 24 miesięcy? [n=203]	37
Wykres 22. Czy inwestycje te wpłyną na wzrost zatrudnienia w Państwa przedsiębiorstwie? [n=76]	37
Wykres 23. Czy obecnie poszukują Państwo pracowników? [n=203]	38
Wykres 24. W jaki sposób poszukują Państwo pracowników? [n=99]	41
Wykres 25. Czy dostrzegają Państwo trudności w znalezieniu odpowiednich pracowników na lokalnym rynku pracy?	42
Wykres 26. Czy Państwa zdaniem na lokalnym rynku pracy brakuje pracowników w określonych zawodach [n=203]	43
Wykres 27. Proszę ocenić dostosowanie kształcenia do potrzeb pracodawców na lokalnym rynku pracy w skali od 1 do 5, gdzie 1 - ocena bardzo niska, 5 - ocena bardzo wysoka. [n=203]	43
Wykres 28. Czy zatrudniają Państwo absolwentów szkół ponadgimnazjalnych? [n=203]	44
Wykres 29. Czy w ciągu najbliższych 24 miesięcy zamierzają Państwo poszukiwać pracowników? [n=203]	44
Wykres 30. Czy w ciągu najbliższych 12 miesięcy zamierzają Państwo zwalniać pracowników? [n=203]	45
Wykres 31. Czy w ciągu najbliższych 24 miesięcy planujecie Państwo szkolić pracowników (np. kursy, szkolenia, studia) [n=203]	46
Wykres 32. Czy w ciągu ostatnich 24 miesięcy Pana(i) firma współpracowała z Powiatowym Urzędem Pracy? [n=203]	48

Spis tabel

Tabela 1. Zmiany w liczbie ludności z uwzględnieniem ekonomicznych grup wieku w powiecie strzelecko-dreźnieckim w latach 2014-2018	6
Tabela 2. Prognoza ludności GUS do 2035	7
Tabela 3. Liczba i struktura podmiotów gospodarczych według najważniejszych grup sekcji PKD w 2018 roku w powiecie strzelecko-dreźnieckim	8
Tabela 4. Liczba podmiotów gospodarczych oraz ich klasa wielkości w gminach powiatu strzelecko - dreźnieckiego w 2018 roku	9
Tabela 5. Nakłady inwestycyjne w przedsiębiorstwach według sekcji działalności w powiecie strzelecko-dreźnieckim w latach 2014 i 2017	9
Tabela 6. Grunty leśne województwa lubuskiego i powiatu strzelecko-dreźnieckiego w 2014 i 2018 roku	10
Tabela 7. Miejsce zamieszkania (gmina) [n=456]	19
Tabela 8. Wykształcenie [n=456]	19
Tabela 9. Wyuczony zawód [n=456]	20
Tabela 10. Najdłużej wykonywany zawód [n=456]	20
Tabela 11. Czy jest Pan(i) osobą należącą do jednej z poniższych grup – możliwość wskazania kilku odpowiedzi [n=456]	21
Tabela 12. Proszę wskazać Pana(-ni) obecne źródła utrzymania – możliwość wskazania kilku odpowiedzi [n=456]	21
Tabela 13. Jaki był powód utraty ostatnio wykonywanej pracy – możliwość wskazania kilku odpowiedzi [n=456]	22
Tabela 14. Proszę określić, w jaki sposób zwykle poszukuje Pan(i) pracy – możliwość wskazania kilku odpowiedzi – dane szczegółowe	25
Tabela 15. Jakie są przyczyny nieposzukiwania przez Pana(-nią) pracy – możliwość wskazania kilku odpowiedzi [n=163]	26
Tabela 16. Jakie są przyczyny nieposzukiwania przez Pana(-nią) pracy – możliwość wskazania kilku odpowiedzi – dane szczegółowe	26
Tabela 17. Proszę ocenić swoje umiejętności w zakresie poniższych aspektów – odpowiedzi „Mam duże trudności” oraz „Nie potrafię” – dane szczegółowe	27
Tabela 18. Proszę wskazać bariery utrudniające Panu(-ni) podjęcie zatrudnienia – możliwość wskazania kilku odpowiedzi [n=456]	28
Tabela 19. Proszę wskazać bariery utrudniające Panu(-ni) podjęcie zatrudnienia – możliwość wskazania kilku odpowiedzi – dane szczegółowe	29
Tabela 20. Jaki był cel Pana(-ni) rejestracji w Urzędzie Pracy – możliwość wskazania kilku odpowiedzi – dane szczegółowe	30
Tabela 21. Proszę wskazać, w jakich formach wsparcia w kontekście pomocy ze strony Powiatowego Urzędu Pracy uczestniczył(a) Pan(i) [n=456]	31
Tabela 22. Czy po udziale w wybranych formach wsparcia udało się Panu(-ni) zdobyć zatrudnienie?	31
Tabela 23. Proszę wskazać, jakimi formami wsparcia jest Pan(i) zainteresowany(-na) w kontekście pomocy ze strony Powiatowego Urzędu Pracy [n=456]	32
Tabela 24. Proszę wskazać, jakimi formami wsparcia jest Pan(i) zainteresowany(-na) w kontekście pomocy ze strony Powiatowego Urzędu Pracy – możliwość wskazania kilku odpowiedzi - dane szczegółowe	33
Tabela 25. W jakim zakresie chciał(a)by Pan(i) odbyć szkolenie/kurs [n=243]	34
Tabela 26. Proszę wskazać gminę, w której zlokalizowane jest Państwa przedsiębiorstwo [n=203]; Proszę wskazać siedzibę Państwa firmy [n=203]	35
Tabela 27. Jakie jest wiodące PKD Państwa działalności? [n=203]	35
Tabela 28. Proszę wskazać okres prowadzenia działalności [n=203] / Proszę wskazać, jaka jest forma własności Państwa przedsiębiorstwa? [n=203]	36
Tabela 29. Ilu pracowników obecnie zatrudnia Państwa przedsiębiorstwo? [n=203]	36
Tabela 30. Jak będzie się kształtował popyt na produkty/usługi oferowane przez Państwa przedsiębiorstwo w ciągu najbliższych 24 miesięcy? [n=203]	37
Tabela 31. Jakie branże w Państwa ocenie mają największe znaczenie na lokalnym rynku pracy pod kątem generowania największej ilości miejsc pracy? [n=203]	37
Tabela 32. Dlaczego poszukują Państwo pracowników? [n=99]	38
Tabela 33. Ilu pracowników, w jakich zawodach i o jakich kwalifikacjach/umiejętnościach Państwo poszukują? [n=99]	38

Tabela 34. Proszę wskazać, czy byliby Państwo zainteresowani zatrudnieniem pracowników należących do wymienionych grup? [n=99].....	40
Tabela 35. Jakie cechy charakteryzujące pracowników są dla Państwa najbardziej istotne z punktu widzenia pracodawcy [n=203]	41
Tabela 36. Jakie umiejętności/kwalifikacje pracowników są dla Państwa istotne w procesie rekrutacji? [n=203].....	42
Tabela 37. Proszę wskazać, z czego Pana(i) zdaniem wynikają te trudności? [n=203]	42
Tabela 38. W jakich zawodach/stanowiskach pracy występuje deficyt? [n=131]	43
Tabela 39. Dlaczego będą Państwo poszukiwać pracowników? [n=42].....	44
Tabela 40. Ilu pracowników, w jakich zawodach i o jakich kwalifikacjach/umiejętnościach zamierzają Państwo poszukiwać w ciągu najbliższych 24 miesięcy? [n=41]	45
Tabela 41. Dlaczego planują Państwo zwalniać pracowników? [n=18].....	45
Tabela 42. Ilu pracowników i w jakich zawodach zamierzają Państwo zwolnić w ciągu najbliższych 24 miesięcy? [n=16]	46
Tabela 43. W jakim zakresie i jaką liczbę osób zamierzają Państwo szkolić? [n=74].....	47
Tabela 44. Proszę wskazać, o jakich formach wsparcia świadczonych przez Powiatowy Urząd Pracy pracodawcom Państwo słyszeli, z jakich Państwo do tej pory korzystali oraz z jakich chcieliby Państwo skorzystać [n=129]	48
Tabela 45. O jakich formach wsparcia w ramach Krajowego Funduszu Szkoleniowego Państwo słyszeli, z jakich Państwo korzystali, a z jakich chcieliby Państwo skorzystać? [n=203]	49